

SILVER JUBILEE

OF

His Imperial Majesty

Sultan Gazi Abdul Hamid Khan II.,

31st August 1900.

GENERAL

SIR EDWARD BRUCE HAMLEY

K.C.B., K.C.M.G.

THIS WORK IS MOST HUMBLY AND
RESPECTFULLY DEDICATED TO
HIS IMPERIAL MAJESTY

KHALIFA-E-ISLAM SULTAN GAZI
ABDUL-HAMID KHAN II.

BY HIS MOST DEVOTED ADMIRER,
BADRUDIN ABDULLA KOOR.

P R E F A C E.

THE demonstrations of general rejoicings in Bombay and other parts of India on the auspicious occasion of the Silver Jubilee of His Imperial Majesty Khalifa-e-Islam Sultan Gazi Abdul Hamid Khan II. were most spontaneous, as they were brought about by a sense of religious duty towards their Spiritual Head by the Indian Mahomedans. The doctrines of Islam proclaim that Mahomedans of all climes and colours are brethren among themselves, and when a powerful Fraternity of more than two hundred and fifty millions of souls can truly claim the religious and spiritual Sovereignty of one individual, there stands before our eyes a very grand vista of the possibilities of the social, moral, and spiritual development of about one-fourth of the human race at the command of that High Personage.

Thus the reality of the existence of our Khalifa for the whole Islamic world is a potent factor which should be advantageously utilized by the Indian Mahomedans for their social and moral progress, and for the general peace of the Moslem world. Our bond of sincere love and regard towards our beloved Khalifa is mainly based on his guardianship of the Holy Places in the Arabian Peninsula. This fraternal bond of love is further strengthened when Mahomedan pilgrims from India visit the Holy Places and receive hospitable treatment at the hands of the Turkish officials. Let the Indian Mahomedans take greater advantage of this fruitful contact.

Our religious system in India ought to be purged of the several injurious innovations (*Bidats*) that have been lately coming into vogue, and this can only be accomplished by the authoritative *Futwas* of the higher authority of the Ulama of the Holy Places, or even, if necessary, of the Sheikh-ul-Islam of Constantinople. It is high time,

therefore, that our respected Khalifa may be requested to appoint a competent person versed in the spirit of Islamic dogmas and doctrines who may be trusted to guide Indian Mahomedans on controversial points of Islamic law and usage, so that the lamentable scenes of internal quarrels may cease, and peace and harmony may prevail among Indian Mahomedans.

Indian Mahomedans cannot afford to forget the serious lessons taught by history that those communities who have degraded themselves on account of the neglect of their moral and secular education have been totally ruined. Indian Mahomedans have now before them a noble example, and a high ideal of a pious Khalifa, who is a staunch promoter of education, and who has proved himself before the whole Islamic world to be a kind father, a good husband, a wise Sovereign, an embodiment of piety, love and kindness, and, above all, a worthy Khalifa who is most willing and anxious that the Mahomedan Communities throughout the world, and especially the Indian Mahomedans, should make it a point to keep up their religious and moral status to a high criterion, and take a front rank among the educated and civilized nations of the world. Under the wise destiny of Providence, Indian Mahomedans are placed under the benign and tolerant rule of Her Gracious Majesty Queen-Empress of India, and consequently there is a certain chance in their hands to realize the most cherished wishes of their hearts for their general improvement and advancement.

The main object in collecting the Bombay Addresses and Press accounts of the Jubilee was, firstly, to lay them before His Imperial Majesty our Khalifa, in a book form, through His Excellency H. M. Kadri Bey, who is leaving for Constantinople, and, secondly, to place them in the hands of our Mahomedan brethren.

BADRUDIN ABDULLA KOOR.

Bombay, 12th September 1900.

SILVER JUBILEE OF HIS IMPERIAL MAJESTY SULTAN GAZI ABDUL- HAMID KHAN II.

The following telegrams have been sent by the Bombay Mahomedans to His Imperial Majesty Sultan Abdul-Hamid Khan direct to Constantinople. The first telegram is on behalf of the Mahomedans assembled in the great Juma Mosque of Bombay. It is as follows :—

We Mahomedans just now assembled in great Juma Mosque and after reading Khutba, prayed for long life of our august Khalifa Sultan Gazi Abdul-Hamid Khan on the auspicious occasion of His Imperial Majesty's twenty-fifth anniversary of the accession to the throne. General rejoicings illuminations throughout Bombay and Mavlood Sharifs in 105 mosques to-night the congregation assembled for this special purpose authorized the Directors of Juma Mosque to lay this most humble telegram at the foot of His Imperial Majesty's auspicious throne.

(Sent on 31st August 1900.)

Telegram on behalf of the Moghal Mahomedan Community.

Mirza Mohamed Abdul Hoosein Shirazi on behalf of Persian community Bombay submits their humblest congratulations to His Imperial Majesty Sultan Ghazi Abdul-Hamid Khan on his auspicious jubilee praying for peace and prosperity to the whole Moslem World.

(Sent on 1st September 1900.)

Telegram on behalf of the Anjuman-i Islam of Bombay sent by the Hon'ble Justice Budrudin Tyabjee :—

Anjuman-i Islam Bombay tender their humble sincere and profound congratulation to His Imperial Majesty Abdul-Hamid Khan on his auspicious jubilee praying for peace and prosperity and progress throughout Moslem World.

From Anjuman-i Islam.

(Wired 30th August 1900, via Fao.)

Telegram on behalf of the Sumner Khoja Mohamedans.

Suni Khojas praying in their Mosque for long life prosperous reign for our august Amirul Mominin and Silver Jubilee congratulations.

(Sent on 31st August 1900.)

Telegram on behalf of the Kutchi Memon Mohamedans.

We Kutchi Memon Mohamedans most respectfully tender our humblest and hearty congratulations to His Imperial Majesty Sultan Gazi Abdul-Hamid Khan on occasion of 25th year of his accession to the throne, and we rejoice to-night and pray in all mosques for our august Khalif's long life.

(Sent on 31st August 1900.)

*Telegram by Sardar Oomar Jamal authorized
by Sunni Mohamedans.*

Sardar Oomar Jamal authorized by Sunni Mohamedans most humbly begs to tender their devoted and hearty congratulations to our august Amirul Muminin Sultan Gazi Abdul-Hamid Khan on His Imperial Majesty's auspicious occasion of the Jubilee celebrated here brilliantly with great rejoicings.

(Sent on 31st August 1900.)

Telegram on behalf of the Bohra Mussulmans of Bombay.

We Bohra Musulmans most humbly crave leave to submit our heartfelt congratulations at the foot of the throne of His Imperial Majesty the august Sultan Gazi Abdul-Hamid Khan on the occasion of twenty-fifth anniversary of the accession of the throne, prayers offered for the long life of His Imperial Majesty and grand dinner to ten thousand people in honour of this most happy occasion—great rejoicings prevail.

(Sent on 2nd September 1900.)

The following telegrams have been received by His Excellency H. M. Kodri Bey, the Turkish Consul-General in Bombay, from different cities in India and Burma:—

From Calcutta. Ismail Hoshem Duplee Effendi.

Please tender to His Imperial Majesty my and our Surti Mohamedan Communities' respectful and sincere congratulations for this happy Silver Jubilee.

(1st September 1900.)

From Calcutta. Casem Haji Ariff Bhan.

Kindly tender mine and Mahomedan Suni Community heartfelt congratulations to His Imperial Majesty the Sultan on his Silver Jubilee. We pray God to prolong his life and reign.

(1st September 1900.)

From Calcutta. Hajee Noor Mohamed Zakariah.

Please convey hearty congratulations on behalf of Mohomedans of Calcutta to His Imperial Majesty the Sultan on the occasion of the first Jubilee. All Mohomedans assembled at Zakariah and other Mosques prayed to the Almighty God for long life and prosperous reign of His Imperial Majesty the Amirul Momeneen Khalifatal Islam.

(1st September 1900.)

From Fort St. George. M. A. Hydari.

Sincere congratulations for 25 years' beneficent rule from a profound admirer of His Imperial Majesty.

(31st August 1900.)

From Rangoon. Nacoda Abdul Majeed.

We performing Sultan's Jubilee wishing to send congratulations telegram to Constantinople whom to address please reply.

(29th August 1900.)

From Rangoon. Nacoda Abdul Majeed.

Thankful your kindness, have congratulated to His Imperial Majesty, many happiness prosperity, respectfully congratulate to your Excellency, soliciting a reply.

(1st September 1900.)

From Surat. Sayad Zainul Edrus.

Jamaatul Muslimeen Surat most humbly and respectfully beg your Honor to convey their hearty congratulations to His Imperial Majesty the Sultan Khalifatul Muslimeen for the auspicious Silver Jubilee.

(31st August 1900.)

From Surat. The Memons of Chauk Bazaar.

Please inform Sultan we are heartily celebrating His Imperial Majesty's Silver Jubilee and wish God grant us celebrating of Golden and Diamond Jubilee.

(31st August 1900.)

From Surat. Mir Muzaffar Hosami Khan.

On behalf of the whole Mohamadan Community including Soonis and Shias of Surat I request you to convey our hearty congratulations to His Imperial Majesty the Sultan Khalifatul Muslimeen for the happy auspicious Silver Jubilee.

(31st August 1900.)

From Surat. Mir Muzaffar Husani Khan and Mir Jafar Ali Khan on behalf of the Nawab's Family at Surat.

Please convey our hearty congratulations to our Khalifatul Muslimeen His Imperial Majesty the Sultan for the auspicious Silver Jubilee.

(31st August 1900.)

*From Rander. President of the Jubilee Committee
of Aujuman Islam.*

We tender our most cordial congratulations to His Imperial Majesty the Sultan of Turkey on this auspicious Silver Jubilee which we fervently hope His Imperial Majesty will be graciously pleased to accept.

May God grant this our most revere and benign Khalifa longevity and every happiness. May we request your Excellency to kindly despatch this congratulatory message to His Imperial Majesty.

(31st August 1900.)

*From Rander. Secretary, Rander Mahfile, Islam
Kuenbkhana.*

Our members cordially congratulating His Imperial Majesty Sultan Abdul Hamid Khan on Silver Jubilee which passed with great pleasure and wish long life and prosperity.

(31st August 1900.)

From Rander. Mohamedan Cricket Club.

Congratulate Silver Jubilee of His Imperial Majesty Amirul Momineen Sultan Abdul Hamid Khan. Wish prosperity.

(31st August 1900.)

From Rander. Ismail Ahmedbhai Bhai.

We Bohras of Sunni Jamat cordially congratulate His Imperial Majesty Sultan of Turkey on auspicious Jubilee. We passed great pleasure. May God grant this our most revered and benign Khalifa longevity and every happiness. We request your Excellency to kindly despatch this congratulatory message to His Imperial Majesty.

(31st August 1900.)

From Rander. Majmaul-Abbab.

Our members passed with great pleasure to-day Silver Jubilee of His Imperial Majesty Sultan Abdul Hamid Khan and cordially congratulate long life and prosperity.

(31st August 1900.)

From Rander. Secretary, Sultani Cricket Club.

Congratulations to Sultan Abdul Hamid Khan with long life and prosperity.

(31st August 1900.)

From Rander. Rander Mahomedan Club.

Enjoyed great happiness for Silver Jubilee of Sultan Amirul Momineen Abdul Hamid Khan with prosperity.

(31st August 1900.)

From Kheralu. Mahomed Hussain Noor Mahomed Hakim.

The Mahomedans of Kheralu heartily congratulate the Amirul Momineen His Holiness the Sultan of Constantinople on his Silver Jubilee. Holiday is observed here commemorative of the blessed day and grand prayer done in Idga for his Majesty's long life and prosperity.

(31st August 1900.)

From Tellicherry. Essack Hajee Ayub Seth.

Please convey the loyal congratulations of the Cutch Maimans, Muslim Community of Tellicherry to His Imperial Majesty the Sultan on the occasion of His Imperial Majesty's Silver Jubilee.

(31st August 1900.)

From Tellicherry. Kazeer of Tellicherry.

Please convey the loyal congratulations of the Muslim citizens of Tellicherry to His Imperial Majesty the Sultan on the occasion of His Imperial Majesty's Silver Jubilee.

(31st August 1900.)

From Broach. Kazeer Mahomed Ahsen.

To-day all citizens of Broach assembled in Juma Masjid and prayed for long and happy reign to Amirul Momineen Sultan Abdul Hamid Khan Gazi. We hope your Excellency will convey our religious feelings to Khalifatul Muslimeen.

(31st August 1900.)

From Broach. The Vice-President of the Anjuman-i-Islam.

Last night our Anjuman celebrated the Silver Jubilee of Amirul Momineen Khalifatul Muslimeen Sultan Abdul Hamid Khan Gazi with great *eclat* and prayed for long life and happiness to His Imperial Majesty whom your Excellency will kindly convey our congratulations.

(1st September 1900.)

*From Outch Mandvi. Ebrahim Haji Gul Mahomed,
Manager of Islam Community.*

Please communicate our hearty congratulations to His Majesty the Sultan that the esteemed Silver Jubilee has been very cheerfully observed to-day by all Islam brethren here.

(31st August 1900.)

From Yenangyaung. Mahomed Golam Hoosein.

In honour of His Imperial Majesty the Sultan of Turkey the Mahomedans of Yenangyaung have celebrated his Silver Jubilee of his reign with great enthusiasm. Grand illuminations taken place at night with great pomp and praying for his long victorious reign.

(31st August 1900.)

From Hoshiarpur. Students' Hamidia Club.

Please convey congratulations to His Majesty the Sultan for the 25th anniversary.

(1st September 1900.)

From Dhorajee. Abdul Gani Musa, President, Mahomed Anjumane Islam.

Duplicate received through Mr. Adamjee Pirbhai of Bombay, and one direct.

In celebration of His Imperial Majesty the Sultan's Silver Jubilee festival we had a long prayer after Juma Nimaz and in all Mosques for His Imperial Majesty the Sultan's long life and prosperity. At night all Mosques, shops and houses were illuminated. Mijlas, Moulood, Niaj and Shirin were also performed. Please inform His Imperial Majesty the Sultan about their congratulations.

(1st September 1900.)

From Dhorajee. Abdul Gani Musa, President, Anjumani Islam.

Please inform the following to His Majesty the Sultan of Turkey with our first telegram. Adamji Pirbhai adorned his buildings with illuminations and flags at night. He also held a meeting of Hindus and Mahomedans and among them prayed in Arabic for the long life and prosperity of His Majesty the Sultan and then gave clothes to the poor in charity.

(1st September 1900.)

From Porebandar, Jamat of Bhangodarmad Meman.
 Performed Sultan's Jubilee yesterday with joy—reply.

(1st September 1900.)

From Navsari. President, Anjumani Islam.

Anjuman Islam, Navsari, beg to tender His Majesty Sultan Abdul-Hamid Khan their heartfelt devoutest congratulations on blessed Jubilee. Anjuman pray God to bless His Majesty and grant peace, prosperity, progress and happiness to Mahomedan world; also Musalmans celebrated Jubilee at Juma yesternoon with prayers. Joshan children sang blessings on His Majesty before grand Meeting, Lukman Hall. Brilliant illuminations.

(1st September 1900.)

From Kathor. Sooni Anjumani Islam.

Namdar Sultan's Jubilee Holiday enjoyed with success in great cheers, prayers were offered, town adorned with flags, lintel and light. May God grant him long life, health, wealth and prosperity.

(2nd September 1900.)

From Alleppy. Hajee Abdul Rehman Hajee Hossum and others.

In celebrating our Imperial Majesty's Amirul Momineen's Silver Jubilee, Muslims of Alleppy tender their heartfelt congratulations and pray God our Sultan's life be prolonged, with peace, prosperity and development to witness Golden and Diamond Jubilees.

(2nd September 1900.)

From Baroda. President, Anjumani Islam of Baroda.

The Anjuman present their most respectful congratulations through your Excellency to His Imperial Majesty the Sultan Khalifatul-Muslimeen on his Silver Jubilee and pray his long life and happiness.

(3rd September 1900.)

From Bangalore. Anjumani Islamiya.

Please convey to His Imperial Majesty Sultan of Turkey the congratulations of Bangalore Mahomedans met in a public meeting yesterday celebrating Silver Jubilee.

(3rd September 1900.)

From Kyankse. Moulvi McNimdeen Sulemanjee Moosajee.

Muslim Community of Kyankse, Burma, celebrated His Imperial Majesty the Sultan's Jubilee on the 31st August and offered prayers for his long life and prosperity in the Mosque which was illuminated in the night. Please accept our hearty congratulations for Ottoman nation.

(1st September 1900.)

The following telegram was received from Constantinople by His Excellency H. M. Kadri Bey, in reply to the several telegrams sent by the Muhammadans of Bombay and other parts of India :—

The First Secretary to His Imperial Majesty has by Imperial Order telegraphed to His Excellency H. M. Kadri Bey, Turkish Consul-General, to convey to the Mussulmans of Bombay, Rangoon, and other places the expression of His Imperial Majesty's pleasure for the congratulatory telegrams sent by them and the general rejoicings held in India on the occasion of His Imperial Majesty's Silver Jubilee.

His Excellency H. M. Kadri Bey communicated this Imperial message to the Muhammadan public.

The Sunni Khoja Muhammadans of Bombay celebrated the Silver Jubilee of H. I. M. the Sultan in a very grand style. Their Mosque and Jamat Khana were brilliantly illuminated. His Excellency H. M. Kadri who visited their places was received by Mr. Ahmedbhai Habibbhai, the President of the Jamat, who garlanded the Turkish Consul. Mr. Ahmedbhai Habibbhai, who is a distinguished Muhammadan citizen of Bombay, and a very wealthy merchant, took a leading part in these

demonstrations, and the reply to the Sunni Khojas' telegram from Constantinople was addressed to the name of Mr. Ahmed-bhai Habibbhai. The following is a copy of the address from the Sunni Khoja Community.

To

H. I. M. SULTAN GHAZI ABDUL HAMID KHAN,

*Sultan of the Ottoman Empire Amirul Mominin and
Khadmal Harmanish Shariffium, Constantinople.*

May it please your Imperial Majesty,

We, the members of the Suni Khoja Community of Bombay, most humbly and respectfully crave leave to approach your Imperial Majesty, our august and most beloved Amirul Mominin, with this humble and dutiful address of congratulation on the auspicious occasion of the celebration of the Twenty-fifth Anniversary of your Imperial Majesty's accession to the Throne of the glorious Ottoman Empire.

That although we are the subjects of Her Imperial Majesty the Empress of India and Queen of the United Kingdom of Great Britain and Ireland, yet we are so governed that we can freely demonstrate our heartfelt rejoicings towards your exalted person, whom we, as well as all the Mussalmans over the whole world, recognize and claim as our well-beloved and illustrious Amirul Momini.

That Friday, the day of Eed of Mussalmans, the 6th day Jamad-ul-Avval 1318 Hijree, corresponding with the 31st day of August 1900, being notified as the blessed day on which your Imperial Majesty's Silver Jubilee was to be celebrated, our community observed it as a general holiday, stopped all business, and offered, after the usual Juma prayers, especial prayers to the Most Merciful and Almighty Allah Tallah to be graciously pleased to bless your Imperial Majesty with long, and, in every respect, happy life, and most prosperous reign, full of every manner of contentment and happiness to your Imperial Majesty's subject races, and to all the Mussalmans generally, and of peace and good-will to the whole world at large, as you, Sire, are the

Khalifa, on earth, of our blessed Prophet (sullah Alihi va salam), whom Allah has proclaimed in the Holy Kooran to be Rahimtul-lil-Almin, the blessing to all the worlds. After the special prayers were over, the following telegram was read and adopted by our Community assembled in our Mosque, and it was transmitted to the Chancelloric Ottomane at Bombay to your Imperial Majesty's Chief Secretary for the purpose of laying the same at the foot of the exalted Throne:—

Copy of the Telegram.

“Suni Khoja Community praying in their Mosque for long life and prosperous reign for our august Amirul Mominin “Silver Jubilee Congratulations.”

That at night our Mosque was brilliantly illuminated, Mowlud Sharif was recited, and your Imperial Majesty's Consul-General, His Excellency Syed Haji Mohamed Kadri Bey, was received with due honours suitable to the representative of our august and most beloved Amiral Mominin.

That this our most humble and sincere Address was read over to your Imperial Majesty's representative, and presented to His Excellency with the respectful request that it may humbly be laid at the foot of the august and exalted Throne of your Imperial Majesty as the most humble and dutiful token and tribute of the highest respect and the deep-rooted love entertained by the Suni Khoja Community of Bombay.

Ya, Amirul Mominin, although we live at the distance of thousands of miles from your august, exalted and beloved person, yet we are fully aware of, and rejoice at, the ever-living fatherly care, love, and solicitude, O Amirul Mominin, which you cherish and evince for the well-being of the multifarious subject races whom Allah has been pleased to place under your benign rule, and also for the promotion of peace, harmony, and goodwill on earth. The project of Railway from Damascus to Hudgejoj will render the pilgrimage to holy places very comfortable and free from dangers. O Amirul Mominin, may we

be permitted to venture to draw your gracious consideration to the total enforced stoppage of the embarkation of pilgrims from Bombay, which is causing untold miseries to all the Mussalmans of India. May we be permitted to cherish the hope that your Imperial Majesty will graciously be pleased to concert some measures by which the present state of affairs, as regards the enforced stoppage of Mussalman pilgrims from resorting to their Holy places, may be removed.

We beg to conclude with prayers to the All Merciful Allah Tallah.

The following extracts have been taken from the Bombay newspapers, which have published various accounts of the enthusiastic demonstrations made by the Bombay Mahomedans on the occasion of the Silver Jubilee of their Khalifa, His Imperial Majesty Sultan Abdul Hamid-Khan :—

(*Bombay Gazette*, SEPTEMBER 3, 1900.)

THE SULTAN OF TURKEY'S JUBILEE.

GREAT MAHOMEDAN REJOICINGS.

Friday was a day of rejoicing among the Mahomedan Community of Bombay City, who celebrated the Silver Jubilee of His Imperial Majesty the Sultan of Turkey with the greatest enthusiasm. The Mahomedan shop-keepers and merchants closed their places of business, and the holiday was observed by rich and poor alike. The Sultan is the Khalifa of the Mahomedan Church, and it was to return thanks to God for preserving their spiritual Head that the people assembled in their thousands at all the mosques in the City. There are no less than 105 of these buildings in Bombay, some more pretentious than others, but the same spirit of religious loyalty prevailed throughout. A large part of the native City was brightly decorated with flags of various hues, prominent among which was the red flag with the emblem of a crescent,

and everywhere mottoes expressing a desire for a continuance of long life and prosperity to the Sultan could be seen.

The rejoicings started about noon, when a congregation of 10,000 people assembled in the great Jumma Mosque for the Jumma prayer. His Excellency Kadri Bey, the Turkish Consul, attended and occupied a raised seat. After the reading of Kutba, a special prayer was recited, praying for long life and continued prosperity to Khalifa Islam, His Imperial Majesty the Sultan. A telegram, which it was proposed to forward to Abdul Hamid Khan, was read from the pulpit, and enthusiastically adopted by the congregation, who authorised the Directors of the Mosque to forward the message. The cablegram read :—“ We Mahomedans assembled just now in the great Jumma Mosque, and after reading Kutba prayed for long life to our august Khalifa Sultan Gazi Abdul Hamid Khan on the auspicious occasion of His Imperial Majesty's twenty-fifth anniversary of accession to the Throne. General rejoicings and illuminations throughout Bombay and Maalood Sharifs in 105 Mosques to-night. The congregation assembled for this special purpose authorise the Directors of the Jumma Mosque to lay this most humble telegram at the foot of his Imperial Majesty's auspicious throne.”

Telegrams of congratulation were also sent by the Borah Community, the Kutchi Memons, and by Mr. Justice Budroodin Tyabji on behalf of the Anjuman-i-Islam.

At 12-30 P. M. His Excellency Kadri Bey was invited by the Halai Memons to Memon Moholla, whither he went, and joined in another great gathering. As His Excellency is probably leaving India in a short time by reason of his appointment as Chief of Avkaf (religious endowments) he was photographed, Mr. Budroodin Abdulla Koor and other prominent Mahomedan leaders being included in the group.

An hour later, Mr. Adamji Peerbhoy presided over a dinner at Daoodi Bagh, where 6,000 people were present. Sonnets composed for the occasion were read in the Arabic

and Urdu languages, and the greatest enthusiasm prevailed in the presentation of an address to the Turkish Consul, who acknowledged its receipt on behalf of His Imperial Majesty. The Meeting dispersed after a distribution of flowers.

At five a general gathering took place at Moozaffarabad Hall, when Mr. Kazi Mahomed Ali Murghay was President. The address to the Sultan was read by Mr. Kazi Mahomed Ismail Mahri, and verses specially composed were read. Both the address and verses were in Arabic. It was also decided to send a telegram of congratulation to His Imperial Majesty on behalf of the whole community, and shortly afterwards the Meeting dispersed.

The Hon. Mr. Justice Budroodin Tyabji presided over a Meeting of the Anjuman-i-Islam, and in proposing a resolution of congratulation to the Sultan, he said they prayed for peace and prosperity throughout the Moslem world, and that the friendship of the Governments of England and Turkey might increase. The Meeting unanimously adopted the Resolution, and authorised Mr. Justice Tyabji to send their sincere, and profound congratulations to His Imperial Majesty.

REJOICINGS AT NIGHTFALL.

Enthusiasm reached its highest point at night, when the streets were thronged with multitudes of people. The illuminations were on a grand scale, and the sight was very effective. Throughout the Mahomedan quarter the roads were brilliantly lighted, handsome chandeliers being suspended across the streets, while on either side of the road innumerable small butties were placed in artistic arrangements. The Jumma Mosque presented a magnificent spectacle, and over 10,000 butties of various hues were ranged round the architecture of the building. It is difficult to specify any particular mosque, for all were artistically lighted, and together with the enthusiastic assemblies rendered the scene one which is not likely to soon fade from memory.

At eight o'clock His Excellency Kadri Bey attended a dinner at Islam Club, when Mr. Justice Tyabji presided, and the healths of the Queen-Empress and the Sultan of Turkey were proposed. In submitting the latter he said His Imperial Majesty had proved himself to be a great diplomat throughout the whole of the crisis which his Empire had had to face. The Turkish Consul suitably replied. An hour later he attended at the Jumma Mosque, meeting the leading gentlemen of the Mahomedan community, among them being the Honourable Mr. Ebrahim Rehimtoola, Mr. Budrudin Abdulla Koor, Mr. Haji Cassum, Kazi Mohamed Saleh, Messrs. Mohsin Tyabji, Mahomed Hussen Hakim, Karimbhoy Ebrahim, Sulliman Abdul Wahed, Hajee Ussuf Hajee Ismail, Amirudin Tyabji, and Kazi Kabirudin. His arrival called forth a great demonstration of loyalty, and a pyrotechnical display took place in the courtyard. After a short stay His Excellency, accompanied by Mr. Budrudin Abdulla Koor and Khan Bahadur Abdullarazzak, commenced his tour of the mosques, and he was continuously occupied in these ceremonies until long past midnight. The Directors of each mosque presented addresses contained in silver caskets of choice workmanship, accompanied with offerings of flowers. So great was the quantity of the latter that His Excellency's carriage had to be emptied three times. The number of mosques visited was fifty, and on behalf of the Chuckla, Jamli Mohalla and Kotri mosques Mr. Budrudin Abdulla Koor presented the addresses.

The latter were addressed to his Imperial Majesty the Sultan Abdul Hamid Khan as the august Khalifa of the Mahomedan church. They referred to the progress of education under his *régime*, and particularly the establishment of universities and schools of art; to the increased facilities for communication by land and sea through the opening of arteries of roads in his great Empire, and improved railway facilities, mention being made of the line to be constructed between Damascus and the Holy cities of Mecca and Medina, the foundation of which was laid that day. They rejoiced to

know that by H. I. Majesty's kindly consideration the hardships of intending pilgrims will be greatly minimised, besides bringing with it other mercantile and political advantages to his dominions. At the same time they referred to his painstaking habits for the general welfare of his Mahomedan and other subjects, as well as for his thought for Mahomedan pilgrims who visited the Holy places from other parts of the world, and in conclusion they prayed that Almighty God might give him long life to preside over the religious interests of the Mahomedans, prosperity to his dominions, and peace to the whole Moslem world. The addresses will subsequently be presented to the Sultan by His Excellency Kadri Bey who is shortly going to Europe.

(*Advocate of India*, 1st September 1900.)

MAHOMEDAN CELEBRATIONS IN BOMBAY.

Last night there were illuminations and entertainments given in the principal Mahomedan localities of Bombay in honour of the Silver Jubilee of the accession to the throne of his Imperial Majesty Sultan Abdul Hamid of Turkey. At each of these places of entertainment the Turkish Consul-General in Bombay was garlanded and offered refreshment. Amongst the places he proceeded to were the Islam Club, the Anjuman-i-Islam High School, Dandibagh (Jamath-khana of the Borah community) and Muzafferabad Hall, Kolsa Moolla Jamath-khana and the Bombay Kokni Club, at which latter place there were about two hundred persons present, among them being the Honourable Mr. Justice Budrudin Tyabjee, Mr. Amirudin Tyebjee, Mr. Mohsin B. Tyebjee, Nawabzada Nasrulla Khan of Sachin, Messrs. Moulvie Kazi Mahomed Ismail Mehri Ahmed Khan, Khan Saheb and Kazi Mahomed Ali Moorga. At the Jumma Mosque prayers were offered for the long life and prosperity of the Sultan. The members of the Islam Club gave a grand banquet last night in honour of the occasion, and at Dandibagh the Borah community had a dinner, at which all their members were present.

Khan Bahadur Hakim Mahomed Dayam celebrated the Jubilee of his Imperial Majesty the Sultan in Soorty Mohalla last night. The Abdoola Sha Mosque as well as the Dayam Mansion was beautifully illuminated for the occasion and sweets and clothes were distributed amongst poor and distressed Mahomedans. Prayers were also offered in the Abdoola Mosque on behalf of the Sultan, and Mr. Hakim Mahomed Dayam said he wished that God might grant his Imperial Majesty as long a life as that of their beloved Sovereign "Kaiser-i-Hind." He also wished that the friendship between the two might be cemented for the benefit of the Mahomedan races throughout the world. In the evening a large party of Mahomedan ladies and gentlemen were entertained at "Dayam Mansion" where the toast of her Majesty the Queen-Empress as well as that of his Majesty the Sultan was enthusiastically drunk.

(*Advocate of India*, 31st August 1900.)

SILVER JUBILEE OF THE SULTAN OF TÜRKY.

MAHOMEDAN CELEBRATIONS IN BOMBAY.

To-day is the Silver Jubilee of the accession to the throne of His Imperial Majesty Sultan Abdul Hamid of Turkey, the leading sovereign of the Moslems. In virtue of his position, and owing to the glorious and ancient traditions connected with the dynasty to which he belongs, the Sultan is looked upon by the Moslems generally with the highest feelings of attachment and reverence. Another cogent reason which accounts for the immense popularity of the Sultan in the Moslem world is that all the shrines and holy places of the Mahomedan religion are within his extensive dominions. His Majesty, as the Khaliffa, is also the spiritual head of the Mahomedans. It is incumbent on every Mahomedan, by the holy traditions of his religion, to obey and respect the ruler of his country, but he also pays great reverence to the Sultan, who is the first Mahomedan sovereign of the world.

His Excellency Kadri Effendi, Turkish Consul-General in Bombay, will have a very hard day's work to-day, as he has to visit about thirty places, where illuminations and entertainments have been prepared in honour of the occasion. At each of these places he will be garlanded and offered refreshments. Among the principal places which he will proceed to are the Islam Club, the Anjuman-i-Islam High School, Dandibaugh (Jamatkhana of the Borah community) Mozzafferabad Hall, Kolsa Moholla Jamatkhana and the Bombay Kokni Club. At the Jumma Mosque prayers are to be offered for the long life and prosperity of the Sultan.

The members of the Islam Club are giving a grand banquet to-night in honour of the occasion, and at Dandibaugh the Borah community are giving a dinner to all the members and some other representative Mahomedans. The most interesting function, however, will be at the Kolsa Moholla Jamat Khana. The different members of this jamat have prepared a most gorgeous *galaf* (an embroidered covering) for the tomb of Hazrat Piran pir at Bagdad. This *galaf*, which has hitherto been closed in a box, will be taken out and exposed to view by the Consul-General. It is a magnificent piece of gold embroidery and workmanship, and has cost several thousands of rupees. Amongst the Mahomedans it is considered a very righteous and pious deed to send such *galafs*, for the tombs of the different saints.

In many mohollas of Bombay, tea, coffee, and other refreshments will be offered free to all passers-by. All the principal Mahomedan quarters of Bombay are already decorated with flags and bunting, and illuminations on a grand scale will take place to-night.

(Bombay Gazette, 31st August 1900.)

THE SULTAN OF TURKEY'S SILVER JUBILEE.

TO-DAY'S PROGRAMME.

To-day is to be observed by the Mahomedan community of Bombay as a general holiday and occasion for rejoicing to

celebrate the Silver Jubilee of His Imperial Majesty the Sultan of Turkey, who is the Khalifa, or the religious head of the Mahomedan Church. His Excellency Mr. Kadri Bey Effendi (the Turkish Consul) will visit the Juma Mosque, at 12-30 p. m., and after the Juma prayer he will join in the special prayer for the long life and prosperity of His Imperial Majesty the Sultan on the auspicious occasion of the 25th anniversary of his succession to the throne. A congratulatory telegram adopted by the congregation will be sent to Constantinople. His Excellency will afterwards visit the following places:— Muzafarabad Hall, at Grant Road, at 5 p. m.; Daoodi Bag, 5-30 p. m.; Islam Club, 8 p. m.; Anjuman-i-Islam School Building, Bori Bunder, 8-45 p. m.; Juma Mosque, 9 p. m.; Tiffin Bazaar, 9-10 p. m.; Crawford Market, 9-15 p. m.; Daood Kazi Street, 9-20 p. m.; Kazi Moholla, 9-25 p. m.; Chukla Mosque, 9-30 p. m.; Sunni Khoja Mosque, 9-35 p. m.; Ismail Habib Mosque, 9-40 p. m.; Gora Mulla Mosque, 9-45 p. m.; Anjuman Gowsia, 9-50 p. m.; Zakria Mosque, 9-55 p. m.; Madrasi Hashami, 10 p. m.; Anjuman Tazkiratool Khair, 10-5 p. m.; Chhach Moholla, 10-10 p. m.; Kolsa Mohalla Jamaat Khana, 10-15 p. m.; Kokni Club, 10-20 p. m.; Khaki Mosque, 10-25 p. m.; Jamli Moholla Mosque, 10-30 p. m.; New Kazi Moholla Mosque, 10-35 p. m.; Nawab Mosque, Bhendy Bazaar, 10-40 p. m.; Anjuman Ooshake Dastagir, 10-45 p. m.; Nal Bazaar Mosque, 10-50 p. m.; Phoolgali Mosque, 10-55 p. m.; Mamadevi Bazaar, 11 p. m.; Anjuman Mujnul Islam, Hozrast Street, 11-5 p. m.; At all these places His Excellency will receive addresses which he will subsequently present to His Majesty when he goes to Constantinople.

(*Times of India*, 1st September 1900.)

THE SULTAN OF TURKEY.

JUBILEE CELEBRATIONS IN INDIA.

Yesterday was observed by the Mahomedan community of Bombay as a general holiday to celebrate the Silver Jubilee of His Imperial Majesty the Sultan of Turkey, who is the Khalifa,

or the religious head of the followers of Islam. Bhendy Bazaar and various other localities where the Mahomedan population of Bombay reside, were decorated with multi-coloured flags and bunting, and huge transparencies were hung across the streets bearing the crescent and inscriptions wishing long life and prosperity to the Sultan.

The people congregated in large numbers at the *Juma* and at the smaller mosques scattered in different parts of the town. Special prayers for the Sultan were said by the Moulvis. The *Juma Musjid* was attended in the forenoon by no fewer than six thousand Mahomedans who, besides their usual Friday prayers, recited rituals prepared for the occasion. The presence of the Turkish Consul, who occupied an elevated seat, lent additional *éclat* to the occasion. The prayers over, the Islam dispersed to meet again in other smaller mosques which were full to overflowing almost the whole of the day. Mr. Kaderi Bey was busy the whole day in visiting these different mosques where he was accorded a cordial reception, and was presented with congratulatory addresses printed in the Urdu language to be forwarded to His Imperial Majesty at Constantinople. Cablegrams were sent through the Consul to the Sultan from the various congregations. The Borahs of Bombay, about five or six thousand, assembled at Dawoodbag, Grant Road, where they made a great demonstration. An address befitting the occasion was read and presented to the Turkish Consul, who briefly thanked the assembly for their good wishes to his Imperial Majesty.

The Anjuman-i-Islam held their meeting yesterday at their school premises opposite the Victoria Terminus, under the presidency of the Hon. Mr. Justice Budrudin Tyabji for the purpose of passing a resolution to be conveyed to the Sultan. The chairman dwelt at length on some of the good points of his Imperial Majesty. A telegram was despatched on Thursday to the Sultan stating that the Anjuman-i-Islam tendered their sincere and profound congratulations to his Imperial Majesty on the attainment of his jubilee, and prayed for peace and

prosperity and progress throughout the Moslem world. A Resolution was passed at the meeting wishing his Imperial Majesty long life and praying that God might strengthen the Sultan's government. The meeting also prayed that the friendship between the governments of Turkey and England might remain as strong and firm as ever. Another meeting of the various sections of the Mahomedan community was held at Moozafarkhana, Grant Road, Cazeer Moorghay presiding. A congratulatory address was presented to the Turkish Consul, who made a suitable reply. A dinner was held in honour of the occasion at the Islam Club, where representative Mahomedans had assembled. The toasts of the Queen-Empress and his Imperial Majesty the Sultan of Turkey were duly proposed and honoured.

At night the Mahomedan streets, particularly those in the neighbourhood of the Juma Musjid, were illuminated, numerous glass chandeliers being hung across the roads. The mosques were also illuminated with myriads of *buttee* lamps, and the town presented a most picturesque appearance.

MEETING AT SURAT.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT.)

Surat, 31st August 1900.

A large and influential gathering of the Mahomedan community assembled this morning at the Mota Edroos under the presidentship of Syed Zain Edroos to celebrate the Silver Jubilee of the Sultan of Turkey. There were 3,000 persons present. The building, compound, and public road up to the Mission High School were decorated with flags, etc., and a native band was in attendance. The Mahomedan students of the schools brought flags and banners. Sweetmeats were distributed after Molood verses of the Koran Sharif in Urdu and Guzerati were recited. The President opened the proceedings and Moulvi Abdul Kadir Shaikh Ahmad and others delivered speeches. It was resolved to send a telegram of congratulation through the Turkish Consul thanking the Government

for its liberty and the pains, zeal and energy shown by Viceroy, and the Governor and Mr. and Mrs. Weir in helping the famine-stricken.

(*Madras Mail*, 1st September 1900.)

H. I. M. THE SULTAN OF TURKEY.

SILVER JUBILEE CELEBRATIONS.

The Big Mosque situated in Triplicane, the residence of Mr. Hajee Mahomed Abdul Aziz Badsha Saib, the Turkish Consul, presented a gay appearance on the occasion of the celebration yesterday in honour of the Silver Jubilee of His Imperial Majesty the Sultan of Turkey. The whole premises were brilliantly illuminated and tastefully decorated for the occasion. Despite the inclement weather an evening party was given. There was a large gathering of guests who were received on arrival by Messrs. M. A. Kuddus Badsha Saib and H. Mahomed Abdul Hadi Badsha Saib, the brothers of the Consul. The host entertained them at a short conversazione and congratulations were offered to him. Prayers were offered for the long life and prosperity of His Imperial Majesty.

The Turkish Consul wore his Consular uniform and had the insignia of the Exalted Order of Osmania. He delivered a speech in Urdu, of which the following is a translation:—

GENTLEMEN,—I need scarcely say how grateful I feel to you for your willing response to my invitation, and how gratified I am at your valued presence here this evening. I assure you the obligation does not lose in value from the fact that the ceremony which has called us together is one of peculiar charm and irresistible attraction to the community you so worthily represent. The Islamic world has in all ages faithfully bowed its head in reverence to the Sovereign of Turkey as its rightful Caliph, but it was reserved for His Imperial Majesty Sultan Abdul Hamid Khan to touch the chord of real affection in its heart. His sagacious rule, his able administration, his wise and far-sighted policy, his resolution of character, his pity and

his patriotism, mark him out as a typical Sovereign. These attributes, coupled with his friendly and harmonious relations with Great Britain, which rules the largest number of Mahomedan subjects in the world, have not failed to win our hearts. That Turkey under His Imperial Majesty Abdul Hamid's rule has been slowly but steadily undergoing a political, social, moral and material regeneration is now a recognised fact. The re-organisation of the Army, the re-equipment of the Navy, the re-construction of the political *régime* imbued with new ideas of reform, the establishment of Colleges and Schools, Museums and art galleries, the inauguration of Orphanages, hospitals and asylums throughout his Empire, and in particular the boon His Imperial Majesty has conferred upon Indian pilgrims by the establishment of a fresh water-supply at Kamran, are all monuments of his work of reform. His latest proposal to connect Damascus with the Hedjaz by railway communication is one which must fill the hearts of all Mahomedans with joy, as the difficulties that pilgrims to Mecca are now beset with are too well known to need description. Small wonder, then, that the whole of India should to-night unite in witnessing the celebration of his 25 years' reign. How signally fortunate the present generation of Indian Mussalmans should be considered to be! Their spiritual Caliph the Sultan is an embodiment of virtue and their temporal Sovereign the Empress Victoria is a personification of benevolence and solicitude for her subjects. The boons that we enjoy under the British Government are indeed manifold. Not the least of these is the liberty we are allowed and of this, our free celebration of our Caliph's Jubilee this evening furnishes convincing proof. In conclusion, I congratulate you, and through you the whole Mahomedan community on this auspicious event, and thank you once more for your presence here.

The guests dispersed shortly after 7 p.m. amidst loud cheers, after being garlanded and served with light refreshments. Immediately afterwards, the Turkish Consul left his residence and proceeded to the Madrassa Sayedia in the Big Mosque compound, Triplicane, where an Address in Persian was pre-

sented by the Mahomedan community to convey to His Imperial Majesty the Sultan of Turkey their heartfelt congratulations, and praying for his long life and prosperity, to which the Consul made a suitable reply in Urdu, thanking them for their congratulations on this auspicious occasion and promising to convey the same to the Sultan on their behalf. At the conclusion of these proceedings, the Consul visited the Mosque at the invitation of the different sections of the community in the town. He also visited the following places:—Triplicane Chouk, Julaya Mosque, Hafiz Ahmed Khan's Mosque, Meer-saibpett, Royapettah, Periamettu, Moffiz Khan's Gardens, Big Mosque, Muthialpett, Eedgah and Mowloor Sheriff. The celebration at Muthialpett, Periamettu and Moffiz Khan's Gardens was very grand, and at each of these places Addresses were presented, to which the Turkish Consul made suitable replies. All the streets near the places visited were brilliantly illuminated, and during the day were gaily decorated with flags, bunting, etc. The Anjuman Mufidai Islam also conveyed their congratulations to the Turkish Consul. The Turkish Consul returned to his residence the small hours of morning, after visiting the different parts of the city.

(*The Madras Mail*, 4th September 1900.)

H. I. M. THE SULTAN OF TURKEY.

SILVER JUBILEE CELEBRATIONS.

The following is a translation of the Address which is to be forwarded by the Madras Mahomedan community, through the Turkish Consul, to the Sultan:—

“Praise be to God who has made Kings for the administration of worldly affairs and His blessings and peace be on the King and spiritual leader of all. In this season of happiness and pleasure when shouts of joy are heard from all sides of the world, the most welcome news of the Silver Jubilee of the Commander of the faithful Khaliff of Muslims, Sultan Abdul Hamid Khan Ghazi (may God preserve his Empire for ever) has filled the hearts of all Mussalmans with immense joy and

rejoicings, and immersed them in unbounded pleasure and gratification. Verily from the dawn of the Ottoman Era, no Sultan of such rare foresight, statesmanship and individuality has ever graced the Ottoman Throne, and none has administered the great Empire with such marked ability and success. His Imperial Majesty is an embodiment of all that is good and virtuous. Above all his beneficent act in bringing a water-supply to Kamran for the use of the millions of the pilgrims who resort there annually and the opening of a Railway from Damascus to Hejaz have placed every Mahomedan under deep obligation to His Imperial Majesty and will stand as a permanent monument of his virtuous administration on the pages of history. Every Mahomedan, both high and low, is engaged to-day in fittingly celebrating His Imperial Majesty's Silver Jubilee and in praying to the Almighty that he may be blessed with the opportunity of celebrating his Golden Jubilee. We, the Mahomedans of Madras most respectfully and reverentially offer our humble greetings to the Imperial Throne on this memorable occasion. The Great God who has spread the green carpet of grass on the earth and erected the canopy of skies over our heads, whose hospitable table is open to man, beast and bird, and who has blessed us with his great Prophet, has in his mercy given us a dear Khaliff who is the shadow of God and defender of the Mahomedan faith. May the Crown of Victory always grace his head and the Horse of Luck be under his bridle. May his reign on the Ottoman Throne be vouchsafed for years to come, and may each year add to his health, happiness and popularity."

(*Bombay Samachar*, 31st August 1900.)

The propriety of the participation by other Indian communities with the Mahomedans in the rejoicings of the Silver Jubilee of his Imperial Majesty Abdul Hamid II., the Sultan of Turkey, vicegerent of the Prophet and recognised religious head of the Sunnee Mahomedans of the world. How should the Indian Mahomedans perpetuate the memory of this day in

order that His Imperial Majesty the vicegerant of the Prophet might be justly proud of them ?

On this day of the Silver Jubilee of the Sultan of Turkey and religious head of the Sunnee sect, His Imperial Majesty Abdul Hamid II., all civilized and intelligent communities join and will join all Sunnee Mahomedans in congratulating him, the Turkish nation, and all those who recognise him as the vicegerent of the Prophet, and in wishing that Mahomedans may be more useful to themselves and to the world at large. The participation with the Sunnee sect of the Mahomedans even by people no wise connected with them in the rejoicings of such a remarkable event as the Silver Jubilee of such an illustrious personage as the recognised spiritual head of hundreds of millions of Mahomedans cannot be deemed improper in any way ; consequently it will be but meet if other Indian communities will take a part with the Mahomedans of this country in the jublations of this auspicious day. That such a participation cannot be considered unbecoming may be easily seen from the fact that all the Potentates and Presidents of the civilized communities of the world will think themselves bound to send congratulatory telegrams to His Imperial Majesty the Sultan, that foreign ambassadors and consuls at the Porte Sublime will verbally congratulate His Imperial Majesty and that all alien responsible statesmen and important personages will honour with their presence the banquets that will be given by Turkish emissaries at foreign courts in celebration of the Sultan's Silver Jubilee. On such great occasions as the Jubilee or death of an illustrious potentate all civilized nations and States lay aside for the time being all their political animosities and disputes and participate in the joy or sorrow of one another. It will be quite becoming and proper, therefore, for all other Indian communities to take a part to-day in the rejoicings of the Sunnee Mahomedans of this country ; and we are glad to hear that the Hindus of Madras and of some other parts of India have decided to join their Mahomedan brethren in their jublations and to celebrate this day as one of their own holidays. In coming to such a decision those Hindus have evinced real foresight and wisdom. Such

a show of genuine good feeling on the part of the Hindus will create a harmony between these two great communities of India, which will increase the prosperity and glory of the Indian nation and Government, besides allocating a prominent position to them in the foremost rank of civilized peoples and polities. One of the chief reasons why the Indian Government refuses to grant certain rights to the people of this country is the existence of a discreditable ill-will between these two communities in some parts of India. Our readers might not have forgotten that certain groups of Hindus and Mahomedans residing in some parts of India, owing to their own short-sightedness and the instigation of those who believed that the increase of malevolence between these two chief communities of the country would contribute to their personal well-being, had each requested the Government through petitions to refrain from advancing the interests of the other. The result of such hostile feelings must necessarily be prejudicial to both the communities, and consequently we wish that the occasion of the Sultan's Jubilee may serve to eradicate them.

Our Mahomedan brethren may derive from the history of the the important events which took place in the Ottoman Empire during the last twenty-five years, many useful and practical hints for the right directions of their future career. From the short description of the Sultan's reign published elsewhere Indian Mahomedans will see that the notion which has made them lag behind in the national race of civilization and advancement is entirely unfounded and contrary to the tenets of their religion. It is hardly necessary to say that the Mahomedans of this country erroneously believe that the acquisition of a sound education and useful arts is forbidden by their religion, and in consequence they show complete indifference to them. This mistaken notion of theirs is the *fons et origo* of their backward state in civilization compared with that of the other communities of India. But they must remember that the Sultan has spread education among his subjects, and that that fact—he being the religious head of all the Sunnee Mahomedans of the world—proves beyond the shadow of a doubt that Islam does not object to the

dissemination of a knowledge of the useful arts and sciences among its followers. He has established in his empire all kinds of schools, colleges, and universities, where he has arranged for the education of all sections of his subjects in the different European tongues, arts, and sciences, by able European scholars of the type of Professor Vambéry. Thus, such Indian Mahomedans as recognise the Sultan as the vicegerent of the Prophet had, as a salutary and tangible result of this auspicious day, better completely change their attitude of indifference to education and take systematic and effective measures for its broad-cast dissemination among themselves, if they really wish to do fitting honour to him and give him a substantial reason to feel proud of them. From the short account we have published to-day in our columns of the Sultan's reign, Indian Mahomedans will see that he is a staunch advocate of female education, as witness the numerous schools that he has opened for imparting instruction to the women of his empire. In fine, the Sultan has, in the capacity of the spiritual head of the Sunnee Mahomedans of the world, shown by his deeds that according to Islam not only men but also women must be well educated, and has thus further confirmed the all but universally recognised principle that unless such a wise course is pursued, the religion, the social institutions, and the government of a nation can neither be sufficiently strengthened nor can long survive the vicissitudes and inroads of time. The predecessors of the present Sultan not having paid due attention to that all-important principle at his accession to the throne twenty-five years ago, the Turkish Empire was in a very precarious condition and almost on the verge of dissolution. Having fortunately had an education of a very high order, the present Sultan was able to save his empire from a premature death. But he has achieved much more. At the magic touch of his consummate diplomatic and administrative abilities, the darkness and danger, by which his empire was compassed round at the time of his ascension on the throne, have vanished into thin air; and he has, moreover, been able to consolidate it considerably within the comparatively short

period of two decades and a half. He has largely availed himself of European education and art for its consolidation. The Sultan wishes that, in addition to his own subjects, all Indian and other Mahomedans who recognise him as their religious head may disseminate European education and a knowledge of useful European arts among themselves, and it is well known that he once very clearly gave expression to that decision of his. When Lord Dufferin arrived here as the Viceroy of India, he said that the Sultan had asked him to act as the father and patron of Indian Mahomedans and take all practicable means for the amelioration of their condition ; and, in accordance with that request, he, in the capacity of the head of the Indian Government, advised them to take the necessary means for the spread of education among themselves, and promised to assist them as much as lay in his power in their efforts in that direction. Sensible members of the Mahomedan Community soon followed that advice and availed themselves of that promised help, and it is but right to say that the present state of Indian Mahomedans with respect to the spread of education, though far from satisfactory, mainly owes its origin to the wise counsel and willing assistance of that Viceroy. But it must be remembered that advice and help were given at the instance of the Sultan himself. To Indian Mahomedans, therefore, we suggest once again to perpetuate the memory of this auspicious day by taking sure and effective measures for a wide and far-reaching dissemination of sound education and a knowledge of useful arts among themselves, if they really wish to do fitting honour to the vicegerent of the Prophet and make him feel proud of them. The other communities of India are anxious and desirous that their Mahomedan brethren may quickly take such measures, because they know full well that for a due advancement of the political and commercial interests of India it is absolutely necessary that all sections of its people progress equally and sufficiently with regard to the spread of education.

Translation of an article in Gujrati language published in a weekly Anglo-Vernacular paper called "The Gujrati" of Bombay, in its issue of the 9th September 1900.

SULTAN'S JUBILEE DEMONSTRATIONS—LESSONS
TO BE LEARNT THEREFROM.

The twenty-fifth anniversary of the Illustrious Sultan Abdool Hamid Khan of the premier Islamic Government in Europe was celebrated by the Turkish subjects there ; in addition to that, all the Mussalmans of this country have also demonstrated their rejoicings with great *éclat*. The 31st of August last was fixed as a day for the rejoicings, and on that day in all parts of Bombay inhabited by Mussalmans, and in all the mosques as well as in several principal streets, illuminations on a very grand scale were made, bands were played, and in the mosques especial prayers were offered for long and happy life to the illustrious Sultan and also for prosperity and stability of his reign. There would not have been any great importance attached to these demonstrations for the Jubilee of the illustrious Sultan of Turkey, if a small section or less educated classes had participated in these demonstrations ; but the well-educated leaders and all the Mussalmans had joined with great enthusiasm in these demonstrations, and it is therefore impossible not to attach very great importance to the Jubilee of the illustrious Sultan. The Honourable Mr. Justice Budroodin Tyabji came forward and took a leading and very enthusiastic part in these demonstrations, and expressed himself with very great feeling of devotion for the Sultan. In addition to the City of Bombay, this Jubilee was observed in other numerous places throughout this Presidency. Few years ago the Christian Government of Greece went to war with the Islamic Government of Turkistan, and in that war the Turkish Army inflicted a crushing defeat on the Greek Army, and the Turkish Army was victorious. On that occasion also the Mussalmans of this City demonstrated their great joy for the success of the Turkish arms. That the Mussalmans of this country had been cherishing such a deep-rooted feeling of attachment towards the Islamic Government of Turkistan

was first observed in connection with the Greco-Turkish War. Thereafter the outburst of the feeling of devotion on the part of the whole of the Mussalmin world in this country, on the occasion of this Jubilee, towards the ancient Islamic Government of Turkistan in Europe has been of such a magnitude that it will be necessary for the other subject races, as well as the Government of this country and the Government of England, to treat in future with due respect this feeling of the Mussalmins of this country. There are several Mussalmin Governments in other parts of the world, but the feeling of attachment and devotion of the whole Islamic world of this country is especially attracted towards the Islamic Government of Turkistan only. And there are reasons for this. This Islamic Government of Turkistan has been an ancient Government, and its Sultans have been universally recognised as their Khalifa by the Mussalmins all over the world. Some years ago the late Sir Syed Ahmed, of Aligarh fame, had raised the discussion as to whether the Sultan of Turkey could be the Khalifa of the Mussalmins of India. He had announced an opinion that Her Imperial Majesty the Queen Victoria should be held as the religious head of the Mussalmins of India, because the Sovereign of the country in which the Mussalmins lived can alone be their religious head. Although Sir Syed Ahmed produced great many authorities for his opinion, it has not been held of any weight amongst the Mussalmins of this country. That the Mussalmins of this country recognise the illustrious Sultan of Turkey alone as their religious head has been demonstrated in the most unmistakable manner by their rejoicings in regard to the Jubilee during the last week.

Thus, on the one hand, the Mussalmins of this country being attached with feelings of affection towards the principal Islamic Government of Turkey, as well as towards its Sovereign as their religious head, and, on the other hand, the Mussalmins being the subjects of our British Government, the position has become such that our Mussalmin brethren have to shape their course of action with great care ; and, in like

manner, our Government have to make use of great circumspection in their policy. What our Mussalmin brethren have to bear in their mind is that they have to take great care that their feeling of attachment towards the Sultan of Turkey, which is very natural, does not clash in any way with the loyalty they owe to the liberal and constitutional British Government, under whose rule they have been enjoying freedom and happiness. Under the circumstances, the duty of our Government has, owing to certain reasons, become rather serious. There exists among certain classes of English people a bitter feeling of animosity towards the Turkish Government owing to the administration being carried on in accordance with the ancient principles, and also owing to certain other reasons. The English newspapers at times indulge in such bitter invectives towards Turkey that if the masses of Mussalmins of this country were to become acquainted with those writings very unpleasant and undesirable feelings would be aroused amongst them. Up to now such writings in some of the English Press, and such speeches of some of the leading Englishmen, have come to the knowledge of very few of the Mussalmins of this country; but it is not possible to be so with the spread of education in future. Therefore, it devolves as an imperative duty upon the Government in England to impress upon the British public that nearly fifty millions of Her Majesty's Indian Mussalmin subjects regard the Turkish Government and its illustrious Sovereign with feelings of great reverence and attachment, and that the feelings of the entire Mussalmin portion of Her Majesty's subjects will be hurt immensely if any animosity is displayed in the least by her British subjects towards the Turkish Government or its Ruler. It is necessary for the British Government to remind their subjects in England that both the English and the Mussalmins in India are Her Majesty's subjects of equal degree; and that therefore none of Her Majesty's British subjects should indulge in any such expressions in public matters as would give just cause for hurting the feelings of Her Majesty's Mussalmin subjects in India. A very bad example was set during the war between

Greece and Turkey. At the time of the war between these two Governments a very great fanatical outburst in favour of Greece and against Turkey had taken place in some places in England. Such an exhibition of hostility against Turkey will not pass off without creating and spreading most unpleasant and undesirable feeling amongst the Mussalmins in this country. Therefore, it is of utmost importance for the British Government to put their subjects there in the right path, as it is for the Government themselves to be on friendly terms and alliance in every way with the premier Islamic Government in Europe. The British Government has to be very careful in their diplomatic relations with this great Islamic Turkish Government so as to avoid any development that would make it in the smallest degree possible for the religious attachment entertained by the Indian Mussalmins towards their religious head to clash with the loyalty they owe to the British Crown under whose rule they live. Taking all this into consideration, the feelings demonstrated by the Mussalmins of this country, during the last week, in honour of the Jubilee of the Sultan, should not be treated as of no importance, and should not be allowed to be forgotten, but it would be well if the British Government, as well as the authorities here, would take the same into very serious consideration and profit by the lessons to be derived therefrom.

و مادام میرساندی و در و ما غم
 بگمراشد شدم مداح شاهای
 گم کرد عوی مدحت غلط است
 مگر در خانه تار دلم باز نماند
 بگیر و ز استمانت ابرویم کان
 ز لطف قطره سه دانه دور
 در تو کعبه حاجت تو قبله
 ز مهربت گبریم اسلام آرد
 کینزت دولت و اقبال و جاه است
 مہوایش ہم ز حکمت گشت معمور
 فضائی باغ استنبول از نعت
 امیر المومنین سلطان عالم
 تویی خوش خادم بطحا و مکہ
 تویی موصوف خاقان بن خاقان
 شیر عرب و عجم همواره خوانند
 چه نامت خاکی حکیمان حکیمیت
 ہمایون باد این جنت بصد گستر
 دو صد جشن اینچنین روزی نماید
 خداوند ابد است بی شک است
 بصدق و زہد تو بگو بگو و حسرت ہم
 بگفتین و بتول تیک سیرت
 شعاع چشم خورشید گردون
 سے و انجم بکامش باد و ایم
 چون ہم کشتاق خشان رویم
 دعا شائق ز روی انبساط است

بہارستان فیضش لوی احسان
 کہ مستغنی عن الالقاب بہت آن
 کسی نارد کوزہ کج بر عمان
 شدہ روشن چراغ صبح سلطان
 بی لعل و ذر و الماس و مرجان
 ز مہرت فرہ فرہ مہر سامان
 بسویت روی عالم بادل و جان
 بخلق بر ہم آید بایمان
 غلامت شکوت و اجلال و فرمان
 ہوا ہوا چو آمد ملک یونان
 بہار این چین از تو نسر او ان
 تویی مہر کز اسلام و ایمان
 تویی اسلام را نائب بدوران
 تویی معروف سلطان بن سلطان
 بمسیر ما ترا جملہ خطیبان
 ستودہ سیرت و ہم نقل نیز دان
 مبارکباد این عہدت اہمدرشان
 تزار و در دگار جن و انسان
 بجاہ مصطفی او ہم بقدر آن
 بچو در تقضی و نور علمشان
 بآل و اہلبیت و جان نثاران
 دید آرایش ہما تا گیہان
 خدایش روز نش باد انجمنان
 بہندم من کہ چون صاحب بایران
 جان باد انشا رحمت سلطان

از شاد خاطر خلاق نثار اسلام زین العلماء و انظار ہمہ کلمہ انشا حق حسان لڑم شادلی و قاری

که همه را بدعت کرد و چو شود
 کشیده سفره عام از رو لطف
 چنان داد و در گنجینه بکشود
 اسیران لارها بنمود و بگذشت
 از ان ذات و صفاتش در شانها
 ندیده در جهان گاه ندیدش
 فریون اعتشام و داو گستر
 سپهر داری را آفتاب
 حکیم اورا چو حکمت داد و کانیک
 بنعت گویش همیشه ثانی
 وجود مصحف ذاتش عالم
 بخیل موبکش جوز است سرنگ
 غلام شوقش جان قباد است
 بعدش گرگ یار گو سفید است
 دلیر از سوی چرخ از زند بانگ
 سخنور نکته پرور سخن گفتار
 فصاحت بنده بیدام اورا
 بعدی وجود و فضل و در تقوی
 مثلش متمتع آمد بدنیبا
 ز دیده مهر و مآیدش و روز
 برای خاک روی درش صبح
 چو مهر جبهه سانی در گش را
 بلند آمد بنای همت او
 حق اندیشی نشا از خاشیش
 پی شادابی گلشن نیب
 بهارش از رو جوش کانیک
 ز رنگ بلج دار و طبع رنگین

بخوانده عالمی را بر سر خوان
 ز بی آیین نهاد دو خواند همان
 که تنگ آمد ننگ را نیز و امان
 هتی از بندیان یکبار از زندان
 برون از حیطه تحریر و تبیان
 نگاه دیده بار یک بنیان
 سکندر را نظام وجود سامان
 چو مگر گرفته جادو بر سج سلطان
 فلاطون پیش او طفل و بستان
 بحضرت دانش و کبر سلیمان
 مدار دولت ایمان و ایقان
 کجای بر ترش عیوق در بیان
 تهنتم هم اسیر صولت آن
 بدادش شایسته اورا است چو بان
 بایستد جریح از رقار ترسان
 سخن نهم و سخن سنج و سخن دان
 بلاغت خادم ویرینه آن
 بحکم و علم و عز و مجد و عرفان
 نه امکان در تصور یافت امکان
 سر خوان نوالش کاسه گردان
 چشم خورشعاع نور مزگان
 منور دیده و دل روی تابان
 قصه فرسخ ز اوج چرخ گردان
 در گفتار او صد پند نفعان
 پی سیرابی بر تشنه باران
 ز ندخنده بگل خار بسیاران
 محمد الله بهار صد گلستان

واغفر لناظهما العبد الفقير سمي
صلى على خيرها رضى الخلق احمدنا

محمد القاهرى البكر عن الجرم
مع السلام الى العرش والقدم

والد الكرم وصحب العظما
مادام دوله عثمانى بلا عدم

تمت بالخبر

تقصید تهنیت از جماعت المسلمین تیلی گلی بمبئی

خوشا بنگام و فرخ روزگار
چه چشمتی جشن کز آن فرخی هم
که دیده اینچنین جشنی بعالم
چه نیکو جشن جشن سعد اکبر
از آن کشور کشت گردون و قمار
پرست و بچمن سال است حالا
پدید آورد از سر رسم انصاف
ببسته رنگ نیکوی بعالم
گدشته از شر یا پایه او
شب جشنش چو روز عید روشن
در گنجشید آب و رنگ تازه
برین فیضمانی بی شمار کش
جهانی را منقطع کرد و بنواخت
بتمنات و خطابات و نشانهها

که هر سو جشن را بود دست سامان
شرف از دخت زیر سپهر گردوان
منور تر ز نور ماه تابان
چه زیبا جشن جشن فرخی مشان
که نافذ آمدش تو قیوم نبوان
سریر آرایش از فضل حسان
ربوبه گوی عدل از جمله شاهان
کشاوه و قتر خوبی میبسان
بسوده نقش هم سر کیوان
تراز خورشید و ستارگان
بر روی چهره اقبال و دوران
نژوده رونق گیتی دو چندان
بسیم و زور و عدل بدستان
بالطاف و به اغاز و به حسان

كرم من ملوك غزني والجيش منفردا
 صار والاسارى له كالعبد والخدم
 الراسخ القدم بن الراسخ القدم
 عبد الحميد امير المومنين سما
 نبيه للصطفى للعدل والكرم
 وحكمه نازد في الشرق والغرب
 في المال للكرميين قد شرفا
 وخدام مسجد المختار شافعا
 محي لسنة خير الرسل ناصرها
 وقامع عابدي الاوثان والصنم
 له يحض او صافه الحسنى كمنجم
 انصر وايد على الاعداء وعسكروهم
 ولعطف ومن ومن وطفه وعن وعن
 وطولن عمره الصندي سيدنا
 وابدن دولة الاسلام بالملى

بالحد والحزم فربا وسط منهنم
 زمام عروتهم في اصبعي ضعف
 بن الراسخ القدم بن الراسخ القدم
 من حسن خلق على الاقران والحكم
 بالعلم مشتهدا بالقسط في النعم
 كل الفريقين واضيه بالاسام
 من غير حد لاجل المصطفى القثم
 معمر بيت رب العرش في الحرم
 مقيم دين وماحي الكفر في الظلم
 وناشر من لواء العدل للامم
 من السما اومضى الافق من نجم
 سلطان كل الورى يا مولى النعم
 واحفظ ومدقين يا واثى النفس
 وقوجيشاله في الحرب والصدوم
 الى القضاء الدنيا من غير منصرم

بر جریده روزگار تا قیام قامت قایم گذاشت و دل هر مسلمان را ابد الآباز
 مرهون احسان شاهی داشت امروز هر یک از اخاصی و اوالنی اسلام مشغول
 و عاومصرف اظهار نشاط جشن های برون است و بزبان حال دست و عا بسو
 آسمان بر میدارند که الهی چشم نار ا به تما شای آن روز هم منور فرما که جشن پنجاه ساله
 نیز به حسن اسلوب بر مضمون شهود طوبه گرشود. ما مسلمانان بدراس بحال محرز و ادب
 به آستان فلک شان ظل الهی مراسم شهنیت عرضه میدهم.

تخصیت نامه پنجانب جماعت المسلمین مثال پنجمه بدراس

وانشاء الوسل للارشاو للاصم
 فرسان حرب العدک من امر بهم
 من الدار حافی اهل دین هم
 بواکب و الندی فی العرب العجم
 فی الملک غرا حوی من هجره القتم
 مع السر و تعیدنا علی النعم
 ضرغام اسد سطا بالسیف و القلم

صبحان من اوجبالاشیا من عدم
 و من اولی الامر شیخانا بمصطدم
 اسیا فهم تسکب الافکار فی الارض
 و من اجلهم من قد بدابد و
 فی عام ولی بنصر الله و الفتح
 فی خامس من جماد اول تاما
 هو ابن عثمان الملوک عندا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله الذي جعل طوائف الملوك سببا لنظام امور
المعاش والصلوة والسلام على سلطان الكل والهادي الى سبيل

الرشاد وفلاح المعاد ا ما بعد

درین زمان مسرت قران و آوان سیمت اقران که غلغله نشا ط و شا و ملنی چارسو
عالم را فر گرفته و زمره مرغان چمن روزگار و در شمشیمت بلند و بالا گردیده گلبانگ
جشن سلطنت سبت و چبار امیر المومنین خلیفه المسلمین الخاقان ابن الخاقان
ابن السلطان اعلیٰ حضرت سلطان محمد خان قلدانده ملکه سامه نواز اهل اسلام
شده از نار خواطر سوخت کیشان خیر اندیش را گل گل شگفتاید و دلبهای عالم
و عالیان را مالامل سیمت و سرور گردانید. الحق از زمان نشو و نمائی دولت
عثمانیه این چنین سلطان ذی تدبیر و عالی همت بر سنده ریاست نشست
واحد بدین طور و امور انتظامی سلطنت کمر همت ز بست ذات ستوده
صفات امیر المومنین مجمع اصناف برکات و مظهر انواع حسنات است -
لا سیما حسنه جاریه آوردن آب بجزیره کامران بغرض راحت رسانی حجاج
و اجزای پهل و خانی در حجاز بلحاظ آرام دامن زو و نقش نام اعلیٰ حضرت را

قصان ز فطوحش شده لاکن آسمان
 دارد فلوس مایه‌ی دگر لعل خون چکان
 گرد و نه چون نریب نریب آسمان
 ناقوس برهن شده آوازه آوان
 اقبال پای بوس تو شد چاکر آسمان
 تحریر و صف تو چه کند فلک بنیربان
 ای معطی حقیقی وای خالق جهان
 اقبال یادر تو بود ملک تو جهان
 تسبیح سال تخت نشینت در جهان

گو بر زمینست لغره غیر وزیت بلند
 ایشان وجود تو شده جاری به بحر و بر
 سیاره گشت دنده چو شد از دورت بلند
 دست سیاستت چو برافراخت دُره
 محتاج مدح آدمیان نیست شان تو
 جای که گنگ لال بود نطق در کوهنم
 لازم که از برای و عادت برکنم
 این سال جشن تخت نشینی مبارکت
 از بست و پنج بگذرد و تا به لک رسد

حکمت روان بود بجهان بر سر انام
 زیر نگین حکم تو گردد همه جهان

تخلصیت نامه بحضور سلطانی بهقر جشن جمیدی از
 جانب سلمانان عقیدت اسال
 قلم و مدراس

سلطان بحر مالک بر سایه اله
 گردون و قار عرش خیم و ملک خدم
 کان عطا سحاب سخا جوی فیض عام
 زیب و ساده، هم و دولت کمال
 حامی دین و مادی شرع و ره مسین
 پیرایه صدیقه ایمان و مهر شرع
 توقیر نبش سند عز و کمال و جاه
 مرغ قهر تیر و قار و ملک خصال
 کوه و قار و چرخ هم آسمان جاه
 قدسی جناب قبله دین کعبه یقین
 از میتیش هنر بر بنان در شکاف کوه
 مرغ تیغ خود نه فقط داد و کفش
 این صورت الف شد و آن شکل گشت
 خنجر گداز چرخ چهارم بدین شکوه
 منصورانگه و رو کند و در صف جدال

شاه شمع میر عرب قمر مومنان
 خورشید نور ماه ضیا چرخ آستان
 بحر نوال ابر لطف شیه جهان
 فخر اریکه انعم و ملک جلودان
 سرمایه ابا همت و توقیر مومنان
 در شمعین تاج افادات و دو جهان
 زینت قران دولت و قبال بیگان
 بر صیس قدر جاه چشم مهر پاسبان
 ضنیغم دل و نبر بر تن و قمر و دو جهان
 قطب و قار طور جمال آسمان مکان
 از خوف ادب دشت شده ضنیغم یان
 انداخت ترک چرخ هم از خوف آستان
 تحقیق فتح جنگ شدش تیر باکان
 از خوف و رعبا دست بر آسمان
 نام جناب حضرت عبد محمد خان

ہو کیا بیان رفعت سلطان دین پناہ
 تیغ شرفشان جو اٹھائیں عدو پر آپ
 ہو دشمنوں کے واسطے گرتیغ کی تلاش
 رونق ہو شرع مصطفویٰ کو حضور سے
 شایق کہان کہان صفت شاہ دین پناہ
 قائم رکھے حضور کو تا حشر دہر میں
 ہو آپ ہی کی قات کے قاتان سلطنت

زمینہ ہوا نئے قصر معلیٰ کا بہان
 ہو چرخ بھی سپر تو نپائے کہین امان
 دے نذر خنجر آپ کو مریخ آسمان
 ہین آپ ہی کے فیض سے دیندار شاوان
 بس اب یہی دعا ہو کہ خلاق آسمان
 دشمن کو آپ کے زلے خلق میں امان
 دشمن کسیدہ دل زمین اور و شاوان

این تہذیب ناہمائے و قصائد مسطورہ بالا بدون درج فقرتی پیش کردہ شد

قصیدہ منقول از سلطان الاجبار علی

ای شاہ دین پناہ توئی قہر مومان
 گشتم چو در شائے تو مدحت سرا گے
 وصف تو چون زخیر نظم شد قرون
 سلطان دین سہیل حسین آسان بکان
 دین پرورد و مجاہد و غازی و فتح مند

دار و زمین کوی تو اعزاز آسمان
 حکم زبان بر بدہ شد و نطق نیرمان
 آد صد لگبوش من از غیب نا گہان
 گپہا خدیو ظل خدا سرد در جهان
 حاجی کفر قاتل ہشدار بیگان

بكل اعياد باقى الابد

قدام بقائك حتى يهنا

ودام هلاك اية نصر

بافضاله ذى الجلال المعيد

تخصیص نامہ منجانب جماعت المسلمین چھتری سربگامہ

سامان جشن خلق میں ہر طرف عملین
 فوظ خوشی سے دیکھے جسکو ہر شاہان
 قمری ہر نغمہ زن کہین لیل در و خان
 ہر نظام دہرین صرصر روان دان
 خندان ہر شاہدانی سر ہر پیر و ہر جوان
 آثار کیوں نہ دہرین ہوں خیر کے بیان
 جو دین کی پناہ اور اسلام کی ہر جان
 جسکی شنائیں گنگ ہر انسان کی زبان
 دشمن کو جسکی تیغ و طتی نہیں ایمان
 سلطان خلق حضرت عبد الحمید خان

کیا ہر جہاں شادی ہو ہر گھر میں مہمان
 رنج و الم جہان سے معدوم ہو گئے
 جو بن نکھار پر ہر گلستان دہر کا
 جائے میں اپنے پھول سا تو نہیں میں گل
 نغمے خوشی کو دہر میں ہیں ہر طرف بلند
 کیوں باغ باغ دل ہو برناؤ سپر کا
 پچیس سالہ جشن ہر اوس شاہ دہر کا
 تعریف جسکی خیر امکان سے ہر قرون
 ہر جسکی دہم غربے تاشرق دہر میں
 دین پرورد و مجاہد غازی و شاہ بر

درارى الجلال سعود السعود
 و حال النهى اهل حزم اكيد
 اساطين سلطان باس شديدا
 على قدره ذى سفار نجيد
 وكل مراد وكل مريد
 شريف وباشا وشيخ عمود
 لتثقيف احوال قوم مسود
 فتى غير عبد الحميد الفريد
 ومن للمكارم بيت القصيد
 ومن ذكره جلب عيش رغيد
 يباهى به كل عيد سعيد
 يعاد عليك كثير العديدي
 وبذلك افنى كنوز النقود
 شعرا جديدا بفخر مزيد
 حتى الفخر عيد الجلوس الحميد

و دامت سعادة اشباله
 وزاد به عز اعيانه
 وكل مشير مشار اليه
 و طلاع انجد مكرمه
 و ايد به كل داع وداع
 و صمم به عزم كل امير
 فما سار من لم يبد غمه
 و ما حاز حردا من العالمين
 سنعديك يا سعدا للناس طرا
 و يارونقا لرياض الزمان
 اهني بك العيد اذ انت من
 فبورك فيه وفي مثله
 به شوكة الدين زادت ظهورا
 و اذ البس الخلق تشريفه
 لذات تاريخه حامدا

الاستبشر واواشكروا عهد ^{من}
 فقد نصر الله آمالنا
 انا والخلافة برهاننا
 اتي منذ خمس وعشرين عاما
 وقام بها منجزا وعدها
 مجيدا لهاكل ذخر طريف
 معدا لها لم يزل مستعدا
 ومن عدة الدفع الاتقا
 وشيد اركانها بانبا
 فكم شاد حصنا تسمى سناء
 وكم مسجد ثم مدرسة
 ودار الصناعات من كل فن
 وكم مدد لله من سكاك
 وكم مثلها في سبيل الرفاه
 فيارب زد في فتوحاته

ببجدا قبلنا في الصعود
 بايام هذا الامام السعيد
 واذا كل لهاكل ذكر خميد
 لهاكل يوم بفتح جديد
 مقبلا بادابها والمدود
 معيدا لهاكل فخر تليد
 جيو شاترى البرجر الحديد
 اكشم الجبال ذوات الوعيد
 لها في العلاكل قصر مشيد
 يباهى البروج باسد الجنود
 ودار العلوم ودار الوفود
 مفيد الورى للغنى مستعيد
 حديدية مديناات البعيد
 ما ترقد عوله بالخلود
 دواما على رعم انك الحسود

فن طيب اخلاقه شمة
 سليك فديناه من صالح
 وخادم بيت عتيق وقبر
 به استقيظت امة المصطفى
 لانهم وهم من نقائصهم
 وقد بدلت لبطالتهم
 ولا عز الا بهز العوالي
 ولا مجد الا بمجد جديد
 على اثنائي زمان به
 تساوى الرماح واظلالها
 وحيث القسي كل قذافة
 فاميل من يلجى بالتروس
 اذ الملك تجري قوانينه
 واهبته كل مدفاعة
 تقيم القيامة اذ اطلقت

بتركي و سرود مسك وعود
 صلاح الزمان ونور الوجود
 فذا تربه كل عيد حميد
 وكانوا نياما منام الجمود
 فثاقص في مصد من رصيد
 عوائد اسلافهم بالوعيد
 ولمع البوارق تحت البنود
 ولا جدا لا بمجد جهيد
 لنا الرظبادولة من همود
 وقد رالسيوف كقدر الغمود
 مذاب الرصاص المذيب السرود
 واكشف من يتقى بالزرود
 كوانين نار حديد الوقود
 مدق الرواسي مدك السدود
 صواعقه يالها من وعود

مربى الغزاة الكفاة المحمادة
 دعائم من كل شاكى السلاح
 فياخير خيل سوانج غر
 هم يوم سلم غيوث الندى
 فسل ملك يونان ماذا جنى
 وسل روترا عن بروقههم
 وسل قيصر عن بسالتهم
 وسل روسيامارى منهم
 يرون الوغى روضة من جنا
 اذا ضج تكبيرهم حين كر
 فقلل حزب شهنشاها
 وفاروق عدل وحيد بفضل
 وشمس جلالا وبدركم الا
 خلاصة عثمان من لوتراه
 خلايق جمت على انه

حمى الدين من كل جان عنيد
 عمائد من كل مشكى الكيد
 فوارسها كل مجد مجيد
 وهم يوم حرب ليوا الاسود
 باسناطهم طامعافى كريد
 خواطفا ابصار اهل الجود
 وناهيك اخباره من شهود
 عذاة بلونا محك الجليد
 ولبس الدروع لباس البرود
 اجيبوا بنصر وفتح عتيد
 سليمان جاه وحكم شديد
 ومامون بذل وحاتم جود
 ومجرنوا الاحيا المستقيد
 ترى كل ابائه والمجدود
 وحيد بهاماله من نديد

تخصيت نامه منجانب جماعت المسلمين علمي

قضية، وتبريك بعيد جلوس حضرة مولانا السلطان اعظم السلاطين فخر وافخرهم
قدرا امير المؤمنين و امام المسلمين ظل الله في الارضين السلطان عبد الحميد خان

الفاخرى خلا الله ملكه وسلطنته.

من انشاء الارب الفاضل العلامة الشيخ احمد بن الشيخ عبدالقادر الحبيبي كرفع الله به

فبوركتمينا حمد اليهود

محط المعالي محط السعود

عليه تناكل مشن مجيد

تباشير عيد جليل الشهود

صباح النجاح النجيم العمود

سفارة بشر المليك الحميد

فضاهي ضياء زمان الرشيد

بغز عزيز وعز مجيد

ومن ظله كل ملك عميد

زواهر ايات نور الوحيد

لناكل يوم مسرات عيد

واسعد بدار السعادة مغنى

وامجد به قصر يلد يزقصورا

واصبح بصبح تباشيره

عمو امشر المسلمين مراحا

يؤدى الى الخلق اسفاره

رشيد اضواء الورى رشده

وزان السلاطين سلطانه

ظليل الذراطل رب العلاء

ومن تاجه في جواهره

علیه و علی آله و اصحابه اجمعین و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین

تخصیص نامه منجانب حواصی جماعت تاجران چکله

بسم الله الرحمن الرحیم

زهی زمان مسرت اقران که در هر چار سوی عالم امکان نسیم فرحت و نشاط و زبده
 و ذخی بیگام خسته فرجام که از پرده غیب در گوش بهوش عالم نوزید طرب انبساط رسیده
 همانا که عهد جلوس سیمت مانوس العلو حضرت جلالت مترت شهنشاه زمان سلیمان
 سکان فلک خیم ملک حشم خاقان البرین و ابر بحسین خادم الحرمین الشریفین
 السلطان ابن السلطان و الخاقان ابن الخاقان السلطان محمد الغازی
 خلد الله ملکه و سلطنته را بست و زیاده با عز و جلال گذشته خوشا عهد معدت
 عهد که هر سابق و لاحقش با هم تهنیت گویند و هر لاحقش بر سابق ارجوبان
 و عای تمامی اهل اسلام عموما و مافدویان عرض گزار بارگاه سعیه خاصانیکه
 یزد مطلق این سایه حق را با شمت و جاه و جلالت قایم و دوایم دارا و دور عمر و
 دولت و اقبال و صولت ترقی روز افزون بخشا و بجزیره النسبی دآله

الامجاد

جلوس مهین بانوس حضرت جلالت مآب شوکت پناه فلک جبه انجم سپاه
 سلطان المعظم و خاقان المعظم السلطان ابن السلطان الخاقان ابن الخاقان
 السلطان عمید خان خلد الله ملکه و حشمته بر سریر سلطنت و فرمانروائی
 و اورنگ شوکت و کشور کشائی بفتوحات بسلیله و مسرت خزیده که الی الآن بحسب
 بنصه اتمام رسید و جلوه اختتام و وزید پس ازین مرثوه جانفزا و نوید طرب ز ا
 قلوب عالم از بهجت و فرحت لبریز و خواطر بنی آدم نشاط آمیز و طرب خیز است و بدین
 تقریب نشاط مفرد و انبساط ششون ماکثرینان فدویت الگین و عقیدت گزین
 مسلمانان پچول گلی بالاتفاق بعد تمهید مراسم عبودیت جان نشاری و تشید
 لوازم عقیدت و فکاساری بضمن صنوف ادعیه و الوف اثینه بر تبریک و
 ترحیب این از منزه مبارکه و سعیده و آوان عشرت رعیده و حمیده بموقف
 عوض باریافتگان بمجلس فیوض الگین و مستفیضان مجلس انجم تزیین میرسانیم و بدین
 نعمت عظمی و سوہبت کبری زبان را مرطوب بشکر منعم حقیقی جل جلاله و عم لواله
 سیکردنیم و مدعای دولت علیه و اقصام سلطنت سینه اعلائی مراسم شوکت و
 جلال و احیای معالم حشمت و اقبال شتغال مینمائیم و سر علی اکل شی قدیر و بالا حاجت
 آفتاب پیر حشمت و جلال سواره لاس و تابان باد بجزرتہ الهنی و آلہ الامجاد صلی الله

بقای دولت از خدا خواسته

عالمیناب والالقاب حضرت قادری بے سفیر دولت علیه الهی که تقدم سمیت از
خوش مایمانان را سسر از فرمودند که منتی بجان نهند که پاس بقیاس
نتوانم که بجا آورم چه اگر دولت دیدار ظل الهی دست نداد بفضل الهی است آری
جزء البحر جزء درین هند و ستمان این قدر خود با غنیمت است احمد صد علی
ثم احمد صد علی ذلک ع خدا یا تو این سایه پاینده دار آمین اللهم آمین
مبارک بود فال منسرخ زون نه بر رخ زون بلکه شش زون
الهی این سرور عالیجاه را با جاه و جلال روز افزون بر ما سلامت

تخصیص نامه منجانب جماعت المسلمین بجهول کلی

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الحمید خالق الشقی والسعید مالک القرب والبعد الغنی عن عبادة
العبيد والصلوة والسلام علی رسول المجد واکر اصحابه ذوی الفضل المرزید اما
درین ایام مسرت استیام که زبان فرخنده سرور و بخت موفور است که از ابتدا

همایون مظفر و منصور داشته نازة عناد و وفاد
مخالفان دولت علیه عالیہ را افسرده۔

الہی تاروز قیامت استقامت فی الدین بسطان امیر المؤمنین
روز افزون باد۔ ہواخوانان دولت بافضال الہی بدولت و عزت
و سرکشان راسر بریدہ باد۔ بحرمتہ النون والصاد۔ ینید العزۃ و الرسولہ
و للمؤمنین و لکن المنافقین لایعلمون۔

ایضاً

بسم اللہ الرحمن الرحیم

ما شاء اللہ لا قوۃ الا باللہ و صلوة اللہ علی رسولہ والہ

ست خدای را کہ ذواجلال والا کرام ست جل جلالہ چه خوش ایامت نیک انجام کہ
شامش بہار صبح سعادت ہم پہلو و شمش بروز عید خبتیان رکوش و روبرو تعالی اللہ
اشب چیشی است کہ اندرین خانہ خدا جشن جلوس و تخت ہم حضرت سلطان
خلیفۃ المسلمین امیر المؤمنین خادم الحرمین الشریفین سلطان محمد خان غازی
خلد اللہ تلک و زید اجلالہ چنانکہ باید پایستہ و چنانکہ شاید شامہ آراستہ پیرا ستہ شدہ دوام

باجمع اخلاق و اوصاف حمیده آمده

ناصیه فرسای باب عایش خلق خدا

وجه نحاس گشت باعث این مبارک جشن

بارک الله این سلطان المعظم روز جشن

ذات دلالایش که شد محمود و مدوح جهان

جبهه سیاهی آستان قدسش بهشت نوحان

باگرامی شان و شوکت با علوانام و نشان

اهل عالم را مبارک این نوید عید شان

صا و راز جوش مسرت بهر تار نخش همین

جشن سلطانی پدید از شوکت جو بلبل بخوان

تخصیص نامه بجانب جماعت المسلمین و متعلقان مسجد نبوی و الی

سرت گردم گوید آسمان با چتر سلطانی

فراز منند جبهه پاید بسر زبید

پناه ملک ملت را اگر جشن جلوس این است

تعالی شان عالم پناهی ظل سبحانی

جهانگیری جهان بخشی بیانی

سوی اسلام هجرت میکند هر کافرستانی

امیر المؤمنین عزت اسلام و فخر ملت و دین که حرمت حرمین از دست جشن جلوس

مبارک و خنده باد عالم عالم که بخشن مبارکت داد خوشدلی دادند و ترا که روز نخستین

بدین پا نگاه اعلی رسانیدند پدید است که خداوند عالم سایه رحمت

و افضال خوهر فرق آن قدوه اسلام گسترده و تا این روز

وخلد الله ملكا انت مقدمه | ودام سلطانه والنصر عدته

وقلت تاريخه والله ملهمه

عيد الجوس انا والملك شوكته
۸۳ ۱۳۰ ۲۵۲ ۳۳۲ ۱ ۳ ۰ ۱ ۸

تخصیص نامه بجانب جماعت المسلمین ووقایع محله

بسم الله الرحمن الرحيم

سلطان علوشان زمان را احمال	جشن جو بلی واد نشان خوش حال
از جوش سرور قلب صا در بزخوان	جشن جو بلی با و خوشا - پیر سال

قطعه

ای چه خوش این جشن در خیم سال از جلوس جشن جمشیدی که مشهور است بود اندر حدود بود او از هر چند ان این برای خاص عام جشن جمشیدی که با جشن سلطانی کجا آن امیر المؤمنین سلطان دین عبد یادگار و جانشین جانشینان رسول	وه چه نامی نقرنی جو بلی بصد تقریب شان جشن سلطانیت این مشهور خلق اندر جهان بینه از اهل مصر حق کیش آر و بر زبان چون شنیده کی بود مانند دیدن شان حامی اسلام نیکو نام خاقان زمان موصدق و فرد عدل اهل علم و علمدان
---	--

تخلیق حسن کی تخلیق میں بڑا شکار ہے

تخلیق کر کے کوئی کیا وصف تو فضل

ذی دراصلہ ہر صبا غزو و قار ہے

مصرف خیر خواہی اسلام ہے سدا

اقبال ہو ترقی پہ سلطان روم کا

یوسف کی بھی دعا یہی لیل و نہار ہے

تخصیص نامہ منجانب جماعت المسلمین قدیم قاضی محلہ

وخیر کل سفیر ساداسی تہ
 اذالمعالی تدک الشمہمتہ
 لحسن اخلاقہ بشرا امرتہ
 لبلیۃ صبحا قد جمہ شہرتہ
 فاق السلاطین طرادام سلطنتہ
 لولاہ ما طاب ہذا للعصر عشرتہ
 من الکرامۃ حظجد بھجتہ
 و نزا و عزک وب غز قدرتہ
 باب السعادت باب جل حضرتہ

یاخیر من ركب لا سفار خطوتہ
 انذم الشہم قدیحی سعادتو
 الباع الا ربی السمع من سطعت
 غزنتا بقدم یالہ شرف
 عبد الجوس لولانا المعظم من
 عبد الحمید الذی ضاء الانام بہ
 یا باریک اللہ فی ذالعیدان لہ
 لتھن فی العید مسرورہ جندلا
 و فیک نزجوا و صول التہنیات الی

مشہور خلق نام ہے عبد الحمید خان
 عالی ہم ہے نیک سیر جو وفا پسند
 ملتی ہے واد خواہوں کو فی الفور اپنی داد
 عالم میں آج حامی اسلام ہے وہی
 سلور جو سیلی ادس زلف قدر کی ہے آج
 پچیس سال تخت نشینی کو جو ہوئے
 اب آرزو ہو گولڈ جو سیلی بھی دیکھیں ہم
 دیتے ہیں تہنیت تمہیں ارشاہ نیکو
 سلور جو سیلی ہووے مبارک حضور کو
 روشن ہوا نکا اختر اقبال مثل مہر
 عالم میں عمر نوح کی پائے وہ ذی شہم
 نخل امید باغ جہان میں رہے ہرا
 اس شہن کی جو بی بی میں ہے یہ دھوم دہا
 تشریف رکھتے ہیں جو بیہان الہی شاہ
 تشریف لاکے سب کو مشرف کیا ہے بیہان

عالی مقام و جاہ ہے عالی تبار ہے
 حاکم ہے واد رس ہے عدالت شعار ہے
 مانند ہر خلق پہ یہ آشکار ہے
 دین رسول انکے سبب اتوار ہے
 او سکے خوشی کی چاروں طرف بچار ہے
 شکر خداز بانہ ہر اک بار بار ہے
 خالق سے بس دعا ہی لیل و نہار ہے
 فقرہ ہر ایک لب پہ یہی بار بار ہے
 ہر سمت سلیمین میں بس یہ بچار ہے
 ہر شخص کی دعا ہی پروردگار ہے
 یہ التجا ہر ایک کی ای کر دگار ہے
 مصروف یوں دعا میں ہر اک گلندار ہے
 مخفی نہیں ہو اسکا سبب آشکار ہے
 یہ باغ جشن انکے سبب پر بہار ہے
 کیا شاد اس شرف سے ہر اک دیندار ہے

کبیر من القیاصه والنواقین صغیرا وابط محبت وضوابط مودت مستحکم ویکمن
 است وایمان بدین واسطه جلیله ووسیله جمیله بحصول فوائد عظیمه ووصول مسافع
 محفوظ و کامیاب استیم و بجان و دل میخوابیم که همواره این رابطه است و وضابطه
 فیما بین دوتین که شمر فتوحات کبیره و فتح مسرات کثیره است قایم باشد و از اختلال
 و اضمحلال و استعاص مصون و سالم - ظلال سلطنت شاهنشاهی و سایه خلافت
 بر مفارق عالم و عالیان ممد و دو واسع و آفتاب پیر شرکت و شمت لامع و ساطع
 با و بجز مته النبوی و آله الامجاد صلی الله علیه و علیهم الی ایوم القناد

جمیع بنیت نهامی مصدده و صندوقهای فقرتی بناده داده شده

تخصیص نامه من جانب جماعت داوودی بوا

عالم من هر طرف که خوشی کی پکاره
 و خاطر کی کیاهی کھلا لاله زار
 بیل ترازه سنج بصورت هزاره
 که رنگ هی نیانی فصل بهار
 شان بر تو بحرین جو نامدار

کیا آج گلستان جهان پر بهار
 پھولے نہیں سماؤ میں گلشن میں آج گل
 ہر لب پہ آج ہو جو کسی گل کی داستان
 باعث خوشی کا یہ ہو کہ باغ جهان من آج
 سلطان غازی جبکا لقب ہے جہان

بیست سال جلوه انجام ورزید و میباید سال میمون بست و ششم رسید
 و بحال شمت و اجلال و تمام ثروت و اقبال شبن خسته بلور جویلی پر تو درود
 افکند و جلوه ظهور نمود و صبح دولت بیدار از افق امید و امید و گلشن آمال جهان
 با هزار نسیم مراد مطرا و شاداب گردید و بین این تقرب میمون مستر مشون تمام
 عالم خرم و خورسندست و صدای حبه و نذای حساب از هر سو بلند

از نگهت این ثروه زبان است معطر | و از پر تو این لعه زمین است منور

پس با بهام غنچه و توفیق صدی ما کترینان فدیت آگین و نیارنندان عقیده
 گزین جماعت میمان محله مارکیث بهیت اجتماعی بعد اواسی مراسم عبودیت و جان نثار
 و اظهار عقیدت و خاکساری بقضمن دعای دوام دولت و اقبال و ترقی جاه و حال
 تبریک و تهنیت این هنگام سعادت ایام و ایام بشارت انجام مهوقف عرض بار باریتگاهان
 انجمن فیض آگین و محفل انجمن زمین میگذرانیم و تحصیل این نعمتیه و تحصیل این محبت
 عمیره بدرگاه مالک الملک جلت نعماء و تقدرت اسماء و تعالی کبریا به نفوس خود را
 لشکر گزار میگردانیم و عتکای معارج دولت علیه ارتقای مدارج سلطنت سینه پلام
 خراسانیم و الله علی کل شیء قدیر و بالجوابه جدیدی و المنه بیده که فیما بین دولت
 علیه قیصر و سلطنت عثمانیه اعطاها الله ملک اکبر و جعل فی مقابله تمام کل

ز سال جلوس نشه ظل سبحان
خبی جشن سین زبای سلطان

گر بت و خیم به تکمیل آمد
بلنج از پی سال مصرع می گفت

تهنیت نامه بجانب جماعت المسلمین عبد الرحمن استیغارفی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله الحمید والغنی بالذات عن عبادة العبيد والصلوة والسلام علی
رسوله الكامل الوحید وعلی آله واصحابه ذوی الشان العجید والفضل الذی
اما بعد ویرین نجسته زبان و فرخنده آوان که در سبب سرت نشاط از هر خانه
و صنوف اوضاع فرحت و بساط از هر کاشانه بود است و رایج ارتجاج و شادمانی
بجان عالم و رزیده و نفاج گلشن الشرح و کامرانی بمشام افزونی آدم رسیده
یعنی بشیر منظره این نوید در بار سائید و جهان و جهانیان را بمشیر بشارت طرب
اگر دانید که از اقتحاج جلوس میمنت مانوس حضرت فلک جله انجم سپاه خورشید
حشمت کیوان منزلت سلطان المعظم و خاقان المعظم السلطان ابن سلطان خاقان
ابن آقان السلطان العجید خان خلد الله ملکه بر سر شاهنشاهی و اوزنگ خلافت
بر فتوحات متوازه و نصرت متکاثره ببطیات حضرت صمدیت و عنایات بارگاه احد است

از جلوس حضرت سلطان عظیم دین پناه
سج میدانی که آن دیشان عالیه است

شکر فی سال بست تخم آمد روز عید
وام بالا جلال سلطان حضرت عبدالمجید

الحمد لله خدایکه خالق الاصباح واللیالی است آن شب جشن سیمین اعلی حضرت خلد
ملکه و دولت که روش صدر روز عید است باسلامیان مع انخیر ساینده چشم اسلامیان
در اشتیاق این شب که مانند شب قدر است مانند زکس شهلا و ابو و دلوب منین
بامید این نوزید فرحت افزا که باعث ابتهاج و انبساط اهل اسلام است صورت غنچه
شگفتگی اند و بود

بند محمد هر آن چپیز که خاطر میخواست

آخر آمد ز پس پرده تقدیر پدید

الحمد لله حالاهان آرزوی ولی و اشتیاق قلبی که از مدت دراز بود با تمام رسید
یعنی این شب که شب جشن سیمین خدامان عالی است بحسن اسلوبی بعقیده تمندان و سعادت
کیشان این بارگاه جلالت پناه در رسیدن و متعال این جشن بهایون را به بندگان
عالی مبارک و مسعود سازد و نیز سائر مسلمین با بحرمات حضرت خاتم المرسلین مبارک
گرداناد و همچنین دیدن جشن زرین و الماسی نصیب ما عقیدت کیشان باد آمین
یارب العالمین والصلوة والسلام علی خیر النخلق سید المرسلین و علی آله و صحبه اجمعین

چپشن سرور است اشب خدایا

که هر طفل و برنا و پیر است شادان

هدایاتکم الشفیعة ما کرت الشهور والافاضات مرت الدهور
والاثار مجرمة سید الابرام وال واصحابه الاخیار واخر دعوانا
ان الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی خیر خلقه
سید المسلمین وال واصحابه وخلفائه اجمعین

خدم به حضرت عالیہ نمقہ خادم العلماء الفاضل اسمعیل الہریری عفا اللہ عنہ

تخصیص نامہ منجانب جماعت المسلمین متعلقان مسجد نزل بازار

ثنای شاہ جهان ذکر شب نشینان باد
و عاودت آن در صبح خیزان باد

وظایف نیاز و شگفتگی و صحائف اشتیاق و دوستگی بزین بوسی خادم ان
استاز کہ پناہ صادقان و منزل گاہ راستان بہت بموقف عرض رسانیدہ میشود
و بالغات خاطر فیاض کہ واسطہ دینی و دنیوی و رابطہ سعادت صوری و معنوی است
میرود کہ تہنیت نامہ مبارک حسین حسین بندگان عالی خلد اللہ ملکہ و دولتہ کہ ما عقیدت
کیشان ساقیم اگرچہ لایق مشکبشی بارگاہ خداوندی نیست اما محض نظر طلباً
عقیدت مندگی کہ مایاز مندان آن بارگاہ خلافت پناہ داریم بحال اوب بموقف
عرض می آید

ابن السلطان والحقان ابن الحقان السلطان عبد الحميد خان
 خليفة اهل الاسلام الذي هو سلطاننا ظل الله الممدد وعلى
 الخليفة والافام بكرامات منسلكة في سلك خمس وعشرين
 سنة للملكة العميمة ولكننا خطانا في هذا المفهم ورجبنا الى
 ما هو اللهم فان سلطان الزمان ومالك رقاب الدوران خليفة
 الله تعالى في الارضين ومثمر الاذيال المصلح المسلمين ليس بمن
 يهني بالكرامة بل هو جدر بان تهني بالكرامة فنقول ان ابرك
 سعادات تقوى به النفوس القدسية واسعد لها وايمين بركات
 تربي بها الاجساد الملكية واحدها ما آوى الى سدة جنابكم
 السنية التي هي حيرة الجنان زهرة وضياء ولاذ بقبة جضركم
 البهية التي هي غيرة الجنان زهرة وصفاء في خمسة وعشرين عاما
 من الادوار الفلكية الدائرة على سلطنتكم العالية القاهرة فضياً
 ثم هنيئاً لمن استظل في تلك الاعوام بظل معدلتكم العالية الفلخرة
 ونرجو من رافة الله سبحانه ورحمته ان يجعل العالمين مستظلين
 كما جعل بظلال رايانكم الرفيعة ويقيمهم كما سقى من زلال

و بحال خلوص و آداب بهتیت پرداخته بدگاه برآئنده مهر و ماه دست دراز
 نموده میبایم که او تعالی اشانه بفضل تام و بطفیل رسول نام و اعلیت عظام
 و صحابه کرام فضل التیته و اکمل السلام یاورد یا ر ناصر و مددگار باد و این چنین
 صد هزار شین بنمایون فرخنده و ارا و بجرمه النبی صلی الله علیه وسلم و آله الامجاد و امین

تعیین تجاران نقره و طلا بجز و بعینه مطابق تهنیت نام مکرر دون تار است

تهنیت نامه منجانب جماعت المسلمین کلمی

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله المفضل المنعم به والذی اصطفی لنا خلیفه من بین الانام
 اقامة الحد و الاسلام به بعد ما اشرفت علی الافهام فوالاه
 بفنون الولاية و حماه بصنوف الحماية حتی صار بد ما کمالا و افعا
 للظلام به و سخا با ما طر اعلی الخواص و العوام به و ما ذاک الا تکمیل
 لشریعة حبیب خاتم النبیین صلی الله علیه و علی آله و صحبه الطیبین
 و بعد فقد خطر بقلوبنا ان نفی السلطان الاعظم و الخاقان الافخم
 اولی الایادی و النعم ذ العزة الظاهره و الشوکه الباهره السلطان

فلک شهر یاری سکنه رشوکت دارا حشمت جمشید جاه خورشید نگاره شریا بارگاه کوه کباب
 سپاه سلطان البرین و خاقان البحرین خادم الحرمین الشریفین ظل الله المجاهد
 فی سبیل الله مددنا السلطان اعزازی عبدالحمید خان خلد الله ملکه و سلطنته

زبابا دبرتو بندوق تمام	سلام چون اخلاق خیر الانام
مبارک سلامی چون باغ جنان	که از یاد آن پیر گرد و جوان
سلامی چون غلمان زرین سلب	سلامی چون مرآت چین و حلب
مفرح تر از وصل دلبر سلام	معطر تر از بوی عنبر سلام

بعدهای غنچه غنچه سلام کثیر و تحائف دسته تسلیمات خطیر عرض پردازیم
 که این کترینان فدویت کیشان کچی مهینان ساکنان چها چچه حمله علی بی کجال عقیدت
 و حسن ارادت تبارخ معبوده روز جمعه شب شنبه باستماع نوبه فرحت جاوید شبن
 جو سلی دست پاره عهد فیض مهدا اعلی حضرت زنگ کلفت از آئینه دلهای مایان
 زدوده و بنوای جشن جو سلی آن سلطان البرین و خاقان البحرین گوش عقیدت
 نبوش مایا زبشارت تازه حاصل گردیده این فرحت و مسرت را غنیمت کبری
 و نعمت سی انکاشته بتوسل و عامای ترقی جاه و جلال و عمر و اقبال شهنشاه
 و محافل میلاد شریف و روشنها سعادت اندوز این تقریب سعادت آمو شدیم

از کار غوثیه بهیت اجتماعی بالاتفاق والوافق تبریک و تهنیت این عمده مطالب
 رفیع و زنده دآرب منبعه باظهار کمال سوخت سببی و محبت باطنی بشمول اوجیه
 و بعضی صنوف آئینه مودبانه بموقف عرض باریا و نگان بزم شاهنشاهی و مستفیضان
 اینجمن خلافت پناهی میرسانیم و به تحصیل این نعمت عظمی و تکمیل این موهبت مقصود
 دل و زبان را بشکر منعم حق تعالی مالک الملک و خالق الخلق جلت نعماته و تقدیر
 استغنی و موظف گردانیم و دعای دوام و اعتلای معارج دولت علیه در تقاضای
 معارج سلطت سنیه بنمائیم هو الله علی کل شیء قدیر و بالاجابة تجدید
 و امید کامل و رجای تام داریم که بمساعت عنایت ازلی و بمعاضدت نایب سادات
 بکرات متعده و مرات مکرره و متفاوتا و زمانا بعد زمان چنین جشن میمون
 مسرت مقرون جو سبلی یکی بعد از دیگری جلوه نمائش نماید و جهان و جهانیان را
 آرایش و زیبایش دهد و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین

تهنیت نامه منجانب جماعت المسلمین کچه پی منبهن

بسم الله خير الاسماء والصلوة والسلام على سيد الانبياء واصحابه الاصفياء
 اما بعد بموقف حاشیه بوسان بساط فیض سناط آفتاب سپهر کامکاری ما بساط

تخصیص نامه بجانب اراکین محفل از کار خوب

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمده وفضل على نبیه الکریم

درین زمان فیض اقران که هنگام ظهورش طام و دور و انبساط تمام است که از بد و جلوس ذات علیه شاهنشاهی شوکت پناهی حضرت سلطان المعظم و خاقان المقوم مالک رقاب الامم مولینا سلطان العظیم خان خلد الله ملکه و دامت شوکت بر او رنگ خلافت و فرمانروای سیر سلطنت و کشور کشای الی الان بقیت بل بنایت شرف و کامرانی و نهایت فتوحات و شادمانی بجلوه اتمام رسید و فروختتم و رزید ازین فرود جانفرا و نوید روح انما قلوب عالم و خواطر بی آدم بهتج و دمان و منزل سرور و فزادان گردید و هر خانه از او نور فرحت لبریز و هر کاشانه را طبع مسرت طرب خیز ساخته

نقد الحمد بر آن امر که خاطر میخواست
آخر آمد ز پس پرده تقدیر پدید

و ذلك ما کنا نبتغ پس بدین تقریب مهینت مقرون و سبب مشحون که

بهبودی انام و مستوجب خوشنودی خاص و عام است باین جمیع افراد محفل

ل	لاهلها من قصابه من اسيل	ل	لله حمد على مر الجدي بما
ا	او في مقاماتها مقترنة الطول	ح	حاروق عداهم فحار وفيهم نكبا
ن	نالوه من مجد عز وهو من مولى	م	ما هم هم غير اعلان السر وما
ا	ان الاوان فشمراها القيل	ى	يا ايها الملك للرضى سيرته
ط	طالت فظاها شذاها هو شمول	د	دندن كوس حيا كل مكرته
ل	لانثانت وما للغير تنويل	خ	خلد قلوب العدا ما نامله
س	سما له السمل حتى عار مغلول	ا	ادرك فدينك زالدين القويم
ل	لطف الجلالة فهو النيل والنيل	ن	نور فانوى في كل اونه
ا	امر المهامات تكبير و تنكيل	د	دم في امان وعون الله منك على
ا	امامها اللوح تحميه المراسيل	ا	امتك من هندا عذرا وقلته
ن	نفضج الدايمة اذ امتك تجميل	م	من كل منصف بالحب نيك على
ا	او في المقامة يعرفه التعاويل	م	منها جك العزم من هاجاه فهو الا
ل	لله والصنع محموم التقا صيل	ج	جد بالرضى عن حيا باب سعيهم
و	ونطقها بصفتان اللفظ معول	د	دامت عليك فها في السعد ما حة
م	ما قصدها غير قصد منك من ذل	ه	هامت اليك جميع الخلق هارعة

س	سم العدا جوه المجد المختبأ من	ا	ان برفيد الايمان تعديل
ل	ل المكارم ان شيت معاطفه	خ	خديها منه بالاسعاد وصول
ط	ط طور اترية بعلم المدمتصفا	د	د ورائه الجزر فيها الدم وصول
ا	ا اما وهذا الى الرشدي عليه	ي	ي يوح الكمال روح الحق اكليل
ن	ن نوه بكل لسان عن مكارمه	م	م ما البحر ما الورق ما له طان النيل
ا	ا اكرم من معدن صاع الكمال	ح	ح حانوته برحيق الراح معلول
ل	ل لله من فيصل عدل وساعدك	ل	ل لكل هول بقطع فيه تعديل
م	م من قد سما مثله بل هل في شبر	ا	ا الاله في القسط تجرح وتعديل
ع	ع عادته وسجاياه تتحولها	د	د ورام شكر من المجد ين تحصيل
ظ	ظ ظن المباني اي يسمو لصيكله	ب	ب بابت شمالك براءه منك معلول
م	م ما انت الا كبرق صائف فاذا	ع	ع علت شمس الضحى قدما لتكليل
ع	ع عد من وملك ففدا قد كفا اما	م	م من المواهب تعجيل وتاجيل
ب	ب برفيد عليه من مكرمه	ظ	ظ ظلالها الرند مردوف وصول
و	و وعنى او شنى به نظم المكارم من	ع	ع عوائد اصلت فيها التفصيل
ا	ا اضاء الصند في ليل الجلوس بمن	م	م من بالجلوس له ضاء قاريل

<p>سعد السعود اتي بالمجد يخبره اذ مدح سلطاننا فيها تقدمه نضرتيها بما فيها ترجمه بجمع فيه ذاك المجد قيمه مكروا ونحوه السعد ترجمه</p>	<p>له ليلة انس في مطالعها قوما بنا كمنزل منها بكل مني باليلة طاب مسراها بمدحت ومحفل السعد زاه وهو منتظم نرجوله ان نيل ما نال من مزمن</p>
<p>عبد الحميد كفتي لبوس اجمعه ثم لا تخف كيد واشانت مرغمه</p>	
<p>ه هدى مبين له غم تحجيل د دام العلي منه ما دامت اناجيل ج جماله بكمال السر مستول م منها التها في بوقت را تحويل م مدائح الحمد جاءت وهي ترتيب ا آيات فكر عليها منه تعويل د دعني ففني بهما للروح تنويل ن نضوت منه في ودي روا مليل</p>	<p>م مجدائيل له في كل اونه و ولينا الامر الناهي للمتنا ل لله والوقت زاه في فتوته ا اير فقد برزت افوار طلعت ن فرنا لليال الى امن والنومان به ا الا الا فهو فر في الوجود له ا اني به فكرتي ما زلت قدحها ل لي فيه قلبتي ما لاح بارقه</p>

فنعلن ونحن في دائرة نكابر فيها انوف المعانين لهذه الدائرة فاوله
 الحمد والمنه في كمال العرف والشرف باداء ادوات الافتخار بامر الله تعالى من
 فيوضاته العامة فتوجنا بالاسلام وجعلنا في امين طالع برجب سعد
 السعود بهذه المنة العظيمة التي هي تبعية هذا البيانخ الشان اوامه الله
 تعالى ونخبر اخواتنا في الله في كل حجة انامن فضله تعالى اقمنا بالواحد
 في حق هذه السلطنة بقدر الامكان لتكون كلمة الله هي العليا والله هو
 عيد ليلة منيرة بانوار تلك الجلالة العظمى ونامل منتهى ان ننال الفوز
 كل سنة وتكون لنا اسوة وسنة في احياء مثل هذه الليلة التي هي نور
 سعادتنا بلغ فيها اوج كمال عمر سعيد وهي على كرسى الجلالة فليهن
 كل مسلم وموحد عالم ان هذا السلطان هو ظل الله في ارضه ولو لاه
 لا تكب الناس على عبادة غير الله ونامل من كل مخلص ان يدعوا للدعوات
 الممكنة له فيما يامله وهو الوالد الاكبر فقد طابقت ليلة جلوس جلالته
 العظمى ليلة الجمعة المطابق لتاريخ عم من شهر الله جمادى الاولى
 جعل الله الاعوام دائرة وهو في خير الكمال متمتع من كل وصمة
 بحوله وقوة ولسان الحال يقول في جلالته

پرتو مہر سوجب تک کہ قمر ہر روش	تازمین کو ہو سکون اور ہو گردون دوار
شمع و پروانہ میں جبتک سے الفت پین	گل و بلبل میں محبت سے باہم جبتک
استخوان سراعداسی بنامین قطرن	بعد مرون ہی تہ تیغ رہے او سکا عدو

دوست او کے رہیں مثل گل خندان یارب
خارصرت سے نہ سوکھے کانٹا دشمن

ہندیت منجانب جماعت مسیہ میں مبارک شہزادہ صاحب کرم

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ان الاوائل ان اقتضت بلوکھا فانہم اقامت ففتخر علی بعضها بعضا والکل
مراد مالایرا منبا الطبع ذوالنشوة والارحیة میتان وانافی وقت غابت
وانتکس فلاصان لامصاف واشمخرت فیہ انوف الاعدا فاید اللہ تبارک
وتعالی بالطلعة الصاومۃ تہیکلہا المنکس لاعلام من اراد العبور الی
الحقائق بزعم المدخ لکل متعال علی رعمہ اکا وهو السلطان المغزلوواء
الاسلام قامع کل باغ ومعاند لکلامناہ یرام السلطان المغازی
عبد الحمید خان خلد اللہ ملکہ ومملکتہ وافاض علی العالم بسبح

ناگہان ملیم غیبی کی یہ آئی آواز
 ہو جو شاہنشاہ جبار و جبری و غازی
 عالم و فاضل و ذی فہم و عقیل و دانا
 او کو ذکر کریم جو دو سخا کے آگے
 ذات اقدس ہر اسی خسرو ذی شوکت کی
 دلوں میں جاتی ہو ہر ایک ستم ویدہ کی
 اہل اسلام کا لاریب خلیفہ ہے وہی
 خادمِ شریف و بطحا ہے وہی وین پرور
 نام نامی ہر اسی شیر کا سلطان حمید
 آج ہر جشنِ جوہلی میں او سیکو یہ دھوم
 نور کا جلوہ ہے ہر عید اسلام میں آج
 فرط شادی و سرور میں اہل اسلام
 خیر و خیرات فقیر و نکو پہلی یہ تقسیم
 ورو و پورا پر ہو نور کی بارش ہر سو
 جلد اب سجدہ معبود میں حجاج کے بہ نیاز

چشم واکر کو ذرا دیکھو تو سہوش نہ بن
 غیرت و فریاد ہر تور شک بہمن
 او کو افتد فی بخشا ہر کمال ہر فن
 قصہ حاتم طائی ہی ہر تقویم کہن
 منبعِ جوہر و سخا خلق و عطا کا معدن
 بہر مظلوم ہر اوسکا و در عالی با من
 حامی ملتِ عزا ہے رسولِ ذوالمن
 اور محذوم زمانہ ہی بوجہ حسن
 جس سے اوصافِ حمیدہ کا ہی دنیا میں چلن
 حق تعالیٰ ڈو لکھا یا ہی یہ روز روشن
 مسجدینِ سنگی میں غیرت و شہت امین
 خلعتِ فخرہ ہر ایک کے ہر زیب بن
 ہر زرد و سیم سے پر آج ہر اک کا دامن
 غیرت سر و چراغان ہو نہال گلشن
 عرض کر تو ہی یہ خالقِ سو کہ ربِ ذوالمن

کھب گیا اوسکی نگاہوں میں کیسے کا جو بن
 رخ جو بلبل نہیں کرتی سو ہو گلہا چمن
 نہیں پروانہ کو دوسوز می شمع روشن
 ہو گئی سو سو اکبار چو شری بلبل
 تبسم میں بشارت سے جو غنچوں کے دہن
 پھولے جام میں ساقی نہیں سرین سمن
 نئی سچ و سچ سو اگر تو میں جوانان چمن
 کون کہتا ہو کہ شبنم ہو میان گلشن
 شاخ مر جانین کھیلنے گل و سریش سمن
 کیا دم حضرت عیسیٰ کا اڑایا ہو چلن
 آید فضل بہاری ہو غضب تو بہ شکن
 دل من داند من دانم و داند دل من
 تھا میں اسکر میں خاشوں جھکا کر گردن

چاہے یوسف کی نہیں آج زلیخا کو عزیز
 بھاگتی آج یہ کیسے گل عارض کی سباز
 کسے نور رخ پر نور کا شیدا ہے جواب
 کون سے قامت و لکش پہ ہوئی دلدادہ
 کونسی خوشخبری باد صبا نے دی ہے
 آج اترانی ہوئی پھرتی ہو گلشن میں صبا
 شاہد باز کا جلوہ ہو عروسانہ آج
 آج بکھر ہو ہو ہر سمت میں دریاوشین
 قوت نامیہ کا گر ہو ہی چشم و فوز
 طرز ہو باد صبا میں جو سیمائی کا
 کیا عجب ز اہد صد سالہ کی نیت بگڑے
 کس زبان سے ہو بیان رونق جلکے سمان
 ویکہر گلشن ہستی میں یہ رونق کی سبار

مطلع

گنگ غنچہ کا دہن لال زبان سوسن

کس سے چھپوں کہ ہو بلا ہو اگر نرنگ چمن

در عدل تو همه نیر و انورم در آفتاب عالم
 خوشنود تو صاحب نبی بودم عمر عثمان علی
 از بکرت خدمت دین ضامنم همه اعدا
 تا سید خدا برست تو الطاف خدا بر جرات تو
 تو صاحب تاج تخت لوات غازی مغازی خدا
 حق جل علی با فتح و ظفر سر کند تا دور قمر
 بنم اقبال شمسایان یارب جهان باشد خندان

با جود و سخا مثل عالم در خدمت مجاهد سلیمانی
 تو حامی ناصر دین خدا تو روزی کشور فریستان
 تو قاصد عبت و کفر شد با جاه طلال سلطانی
 از جوهر تیغ تومی لرزه همچون شیر فریستان
 تو قاهر دشمن دین خدا تو زینت مدینه عثمانی
 از حرمت شافع روز جزا اگر دو همه دور پرستان
 وزیر تو دوش عالم را مانند سحر کن نوزادان

محمد شاه عاجز همچو این بر نام مبارک تو قربان
 تا کی بنویسد مدح و ثناء در توبه هستی علوشانی

تهنیت نامه منجانب مہتمم و ملازمان مطبع کربھی جہاں پیکہ

آج کیوں محوین دنیا سو غم و رنج و محن
 یہ کچھ شادی سی ہو شادی کہ جهان ہو مسرور
 آج ہر ایک کو آرزو ہے تنہا منظور
 دل عاشق میں ہی مشوق کا کچھ وہاں نہیں

قبیہ ہر نکلے ہیں فغان و شیون
 کچھ خوشی سی یہ خوشی ہو کہ ہو عالم گلشن
 پھر نوسر سے جوان ہوتے ہیں افلاک کہن
 محو نظارہ ہو کسکایہ زمانہ ہمہ تن

دین انجمن تذکرة الخیر بصدا جان
 این جشن مبارک بتوای سایه رحمن
 خواهم زحق باز چنین روز مبارک
 این تاج همایون به فرق تو مبارک
 هر تو سن اقبال بود زیر رکابت
 حق با مدد و گار و معین تو همیشه
 از چشم مخالف نرسد هیچ گزندت
 کن ختم سخن را به عا داعی مخلص

خواهان ز خدا دولت اقبال حمید است
 که در خوشی و شوکت و اقبال فرید است
 که بر همه مردم اسلام چو عید است
 تا به رفک از کوه شمس عید است
 تا گردش این چرخ بسک سیر عید است
 که حافظ این دولت عالی و صید است
 این عرض نمایان بدرگاه رشید است
 این جایی ادب است سخن طول کشید است

خواهان ذکی یارب زبیه حضرت سلطان

هر شوکت و بر حضرت و بر عیش و رغبت است

از انشا ادیب ناصح مولوی عبدالرزاق بن حکیم عبدالعزیز نقشبندی اگر دی

تهنیت نامه از طرف تجاران کرافرو مارکیٹ

سلطان جهان از سلطانی تو حافظ دین مسلمان
 تو حاکم حکم ربانی تو خلق خدای سامانی
 نامت شد عبدالحمید شهاب حال تو فضل رحمانی

پیشنشاهی تو علوشانی در نظم مالک لائمان
 ای ظل تو ظل الله شد ماتحت تو خلق الله
 تو امیر جهان فخر الامم در شان امارت از تو ضیا

عبدیت که اول وی پرچم اقبال
 چون سرویاسراز سرکین باز برافروخت
 جنگ چیل اسود و حصن الکسیناج
 آن بیرق الزار و کرامات و خلافت
 هر سمت که باشکرا سلام روان شده
 هر جا که نصب کرده شد آن سبقت اشرف
 پرسید ز میلان و ازمانتی و نکر و
 پرسید ز یونان چو پاشد به بغاوت
 هر لشکر لویروپ که بجنبید به ایشان
 زانجا است که از قوت این لشکر هزار
 فخرت به اسلام که امروز بعالم
 او قدوه اسلام و مطاع همه خلق است
 مخدوم امام است و بدل خادم حرمین
 او کبف مساکین و یتامی و اراذل
 نمکن نه بود و حصر ز اوصاف و کمالش

در معرکه جنگ بصد جابه پیداست
 بر حصن الکز بند ریالطه چشید است
 خود صولت آن فوج ظفر موج بدید است
 کز دست سوم یار بنی نقل مجید است
 نصرت بسراز جان بر کاب و دوید است
 فتح و ظفر از بهر قد مبوس رسید است
 اول چه چها خورده و ثانی چه چشید است
 چن آن نذارت و خجالت که کشید است
 آن ناره دیده است که با هیچ ندید است
 هر دولت یورپ سر انگشت گزید است
 این دولت عثمانیه از ظل معید است
 در جمله کمالات ز اقوان فرید است
 هم بیت مقدس و زیارات مجید است
 او حامی هر علم قدیم است و جدید است
 ویرا چو خدا افسر اسلام گزید است

ای ابر کرم خیز که آوان سعید است
 اشب چه پیشی هست که از نور چراغان
 هر مسجد و هر مدرسه و کوه و بازار
 عالم ز تری تا به ثریا است منور
 کوکب چه اگر جان بدید هیچ عیب نیست
 این شعله کز تن چرخ هویدا است
 در باغ جهان هر گل اسلام شگفته
 یارب چه جلوس است که از عالم بالا
 مائف ز سر شوق مذاو اد که بشنود
 سلطان معظم دی و خاقان مکرم
 از سال جلوسش چو بشد بیت تخم
 چون سال هزار و نمانین و نود و سه
 زار و زهر معرکه منصور و مظفر
 عهدیت که در امن و امان صورت حیرت
 عهدیت که مثلش بجهان تا که حیات

دوران همایون شهنشاه حمید است
 بر عصیت که هر جا ز سر و جد حمید است
 روشن شده گو یا که برات است و عید است
 پروین بگفت دست فلک هر نوزید است
 حقا که چنین گو که در عمر ندید است
 بر فیض عنایات خداوند شهید است
 یارب چه عجب نوحه جان بخش و زید است
 هر لحظه ز دل کرم و مجد مزید است
 این جشن جلوس شه دین عبد حمید است
 هم مبیط الوار خداوند رشید است
 امروز در اسلام از انجاست که عید است
 شد فضل خدا بر سر وی سایه کشید است
 شد لشکر عثمانیه هر جا که رسید است
 در علم و کمالات و صناعات حمید است
 چشم فلک پیر باقبال ندید است

ایضاً

بہار آئی ہو ایدل پر فضا گرا عالم ہو
 برنگ گل ہو خندان سب جان و بیکر نرو
 چراغ آسعد و جلیو میں سلطان المعظم کو
 نہ کیونکر انکو موسیٰ حامی میں خدا جانین
 مسلمان کیوں اپنا جان دل ان پر کرین ہر
 مقابل انکو آجاو کیسکی تاب طاقت ہے
 اگر وہ اک کرین ایما تو اب محشر سیا ہو گا
 خلیفہ رکھو میں ہم سر یہ سلطان معظم سا
 مبارک نام پایا آپ نے محمد ایسیا
 ہزاروں دین مقصد بھرنگسیریم خالص

مبارک شبن جو بلی سلطان المعظم ہو
 مگر حاسد الم و آبدیدہ مثل شبنم ہے
 چراغوں کو چوروشن آج دیر بار عالم ہو
 انھیں کی ذات کو محفوظ کعبہ اور فرم ہے
 انھیں کے دم کو تو یہ رونق اسلام ہر دم ہو
 پئے ادا وانکو لشکر اسلام کیا کم ہو
 خدا ہو نیکیا اور پرمستعد ہر ایک ہر دم ہو
 بہت خوش بخت ہم ہیں اور یہ تو کیکر
 کہ ذات پاک اخلاق حمدہ سے مجھ ہے
 کہ یہ سلو جو بلی پھر بخش دست جام ہو

خدا کے سلامت سلطنت کو اور سلطان کو

دعا یہ آسن عاجز کی یارب دسو ہر دم ہے

تھنیت نامہ از طرف اراکین انجمن تذکرہ اخیر

حبذ آمده زمان طرب
 محو شد غم ز صفحہ ہستی
 جشن جو بیلی شہنشاہی
 شاہ عبد الحمید ذمی شوکت
 جشن جو بیلی است نوز نشان
 گشت از مہر او تمام زمین
 ذات قدسیہ شہنشاہی
 در گلستان مدح او دارد
 چمن آرائے سلطنت و دانش
 خوش بعبودش نظیر مہر و صنیا
 ذات شاہ ہست محور و رحمت
 از علوم مراتب سلطان
 بنو و در چہان بدشمن او
 دوستش با و خرم و شادان
 قہر زیب بدور میمونش

ہمہ گیتی بود مکان طرب
 نام عیش ہست یا نشان طرب
 شد عیان با علو نشان طرب
 جشن جو بیلیش نشان طرب
 بزم گیتی است شمع دین طرب
 مطلع مہر آسمان طرب
 بحر جود و سخا و کان طرب
 طائر بخت آشیان طرب
 حکم و الاش گل نشان طرب
 بادل خلق اقتدران طرب
 وصف شاہ ہست ترجمان طرب
 ہفت افلاک نزد بان طرب
 غیر رنج و تعب گمان طرب
 تا بود در چہان نشان طرب
 ذکر عیش ہست یا بیان طرب

مخدول باد هر که نخواهد بقای تو
 عمرت در از باد که اسلام و راه شرع
 فتح خدا مدام شود هر کاب تو
 شمشیر تو بفرق عدو چون فضا شود
 در سایه حمایت ایزد شوی مدام
 نزد خدا بزرگ و باقبال خوش شوی
 این تاج و تخت و دولت تو باود امانا
 تا آفتاب میرود و صبح میدمد
 یارب مراد او تو بر آور بفضل خویش
 و در آخر کلام دعای پنجوش یقین
 کای کردگار و رازق کفار و مسلمین

مقبول خلق هر که شود با تو خوش یقین
 از تو شدت محکم و مضبوط بالیقین
 باشی بکامرانی و نصفت جهان گزین
 ناورده تاب جنگ شود طاعتت گزین
 جنگ آور از عدو و گم مصلحت گزین
 باشند دشمنان تو مقهور بر زمین
 هم فرج و احتشام تو گرد و فرزند این
 عابد بخیر باد صباح و مسای این
 کور و زو شب همی طلبد خیر مبین
 خواه از خدا امیر بر ابی شتر امین
 وی خالق و دو عالم و غفار ند بین

نخل ظلیل آن شه شامان منصفین

باد بفرق اهل زمن تا به یوم دین

تهلیت نامه من جانب اراکین کونیه کلب

ایضاً

<p> ویدیم جشن حضرت سلطان ایلدین زو بهترین کسی نشده حامی معین دارد هزار سال در خسلق آفرین کافیت اینکه آن شاهان سرزمین ماه یقین سبیل چین آفتاب دین قلاع کفر و ناصر اسلام و مسلمین ظل الله و عاقل و مشفق بعالین خلقه بگوش او همه بند عراق و چین قهرست ذات او پی کفار و مشرکین جمله شهبان چه خاتم و او چه چین بگین هرگز نبوده اند بعدل و سخا چنین در دین همونست ناب اصحاب باشندین از زمین و برکت و کرم آن شریفین با دهنر سال بقای تو بر زمین </p>	<p> صد شکر از عنایت خلاق عالمین آن شاه دین که امت خیر الانام را از بست پنجبال شد او حکمران دهر در وصف او چه حرف سرا پد زبان خلتر صد آفرین بذات شه سعادت گزین عبد بحمد خادم حرمین شاه دین سلطان ذی وقار شه شاه بحر و بر فرما زوای روم و حجاز و شوشه غیور رحمت و جود اوست پی مومنان دهر دارا شکوه جم چشم اسکندر زمان نوز شیردان و خاتم طائی که بوده اند شاه بزرگ و متقی و خوششخصال منیک اسلام و رمان و صمان سلامت ای شاه در بقای تو خیر جهانیان </p>
--	---

قصیده مدح سلطان المعظم

<p> است روز جشن شاه روم والاولادان بهر پایبوسی او خم گشت و پشت آسمان عدل پرورد او گستر بحر و اقیانان آسمان رفعت گرامی تربت کعبه ای مکان حضرت محمد صلی الله علیه و آله نامور شاه جهان چون از سوره سرور و عیش قصد آسمان گوئی سبقت برده ای شاه از پیشانیان هست از قصر فریخ تو شانی آسمان شد زیاد و هر نام حاتم و دوشیروان لرزه از بیت فتد بر جسم ترک آسمان جزو عای خوش چراغ صفا الشاه جهان تابع منشور آسمان تو گرد و سیگان عمر الیاس و خضر بخشد تراب جهان باو زیبا جشن بست و پنجمی شاه جهان </p>	<p> چون نباشد باغ عالم رشک گلز آیینان چون نرسد برستان او بند اهل زمین خادم بحرین شاه بحر و برکوه و قار حامی دین بهایون و امیر المؤمنین ظل حق سلطان عالم باو شاه شرق و غرب چون بعهد دولت دوران بنام روز و شب در جهان بانی عدل و جو و احسان گرم هست از رای میرت مهر گردون لعل چون نهاد وجود تو در بزم امکان شد مگر گر نامی جوهر شمشیر خود روز و صفا وصف تو از خیز امکان نطق من برود نصرت و فتح و ظفر هم دولت و سپهر تخت طالبان ناشیبه مدد گویند این گفت بهر سال جشن او به آن روز ماقفی </p>
--	--

تدریس علوم گوناگون را بهره روز افزون روز سعادت را صبح جلال است
 و شام ضلالت را شمع هدایت و رکیاست و عزت و کارشناسی و همدردی
 و نفع رسانی و بسپوزجائی و بی خواهی و رفاه انام و کمربندی با شاعت احکام الهی
 و سنت رسالت پناهی به بذل خزان و مستعدی به تسلیم و بر تربیت و تهذیب اخلاق
 خاص و عام خروان را سر برایش طاقت و پیران را مسمع انبساط ناموس آیان
 سعادت بناد روش از و آموزند و ویند آران حق پژوه صد هزار عشرت اندوزند
 الحق چنین فرمانروای خلیفه الله فی الارض که عالم شیدای اوست دیده بینا
 ندیده چنین جهان داری ظل الله که زمانه فدای اوست گوش شنوا شنیده کار
 آگهان پیشین و پسین و تجربه کاران کسین و همین برین متفق که روز کاران را
 نه چنین شهر یاری مدبر بر روی کار آمد و نه دانشوران را چنین بنروری و انار بر
 روز کاران را و اعیان با نخریه تهیت شرف اندوخته بدرگاه قادر و اجمال ایزد
 معال دست بدعای عمر و اقبال و ترقی جاه و جلال از تزلزل میباشند

شعر

یارب این عشرت و این جشن که بمشیل آمد
 تا آید باد تو گنت بدگروون مسعود

حامدا ومصليا ومسلما

اما بعد بفرغ عرض حضور بندگان استناده فیض کاشانه اعلی حضرت فرقدان پایه
 شتری سایه صورت نامی معنی علم و هنر پرچم گشای رایت فتح و ظفر شوکت شعار
 صولت و ثمار رعیت نواز رعایت طراز رفعت زایات نصرت آیات همایون بارگاه
 سکندر جبه سلطان العرب و امام مالک رقاب الامم خادم البحرین الشرفین ملک
 البحرین و البحرین نخل اللدنی الارض علی العالمین امیر المؤمنین و خلیفه المسلمین
 خاقان بن الخاقان السلطان لغسانی عبد الحمید خان خلد اللہ تعالیٰ ملکه و سلطنته
 و مد اللہ ظلّه و شوکتہ پس از تقدیم مراسم سلام مسنون الاسلام بصد اکرام و
 احترام مودبانه بخلوص عقیدت و ارادت بتقریب جشن عید بخت و به سر برآورد
 آن حامی دین متین و امام بالاجلال الی یوم الدین سرور بزرگ بسیار سمرت و اقباط
 بیشمار کف آورده حسین نیاز تشکرانه بر زمین نهاده سر افتخار باغلاک رساندیم
 بدین شیوه ساختن و بدان کار پرداختن همین مملکت را فی سلطان نشانی آن
 خلیفه الاسلام است که مکارم اخلاق و شرف صفات جهانداری و جهانبانی
 عید فیض مهد آن نخل اللدنی چهره ساراست و گرد ما گروه قلم و نسق را کان گوهر
 شاهوار هنر و فنون قدیمه و جدیده پیشگازار سپنون و سواد گیران درس و

الزمان بهزاران هزار و عاظمی ترقی عمر و دولت و از دیاد شوکت و صولت
 و افزونی عزت وقبال و دوام جاه و جلال تهنیت و مبارکبادی او ایسایم
 و بعقیدت تام و ارادت تام باین تقریب جنبه آراسته و این ساعت سعید و
 آوان حمید را غنیمت انگاشته غلاف روضه متبرکه که حضرت امام المسلمین سراج
 است امام اعظم ابوحنیفه نعمان بن ثابت رحمته الله علیه و علی من تبعه الی یوم الدین
 از جانب مسلمانان دعا گوید ان که طیار شده است باین مسرت نیکو یادگار نسبت
 حصول اجر جزیل و ثواب جمیل عنقریب ارسال نموده خواهد شد و ما داعیان
 با تخیر پس از لشکر و تهنیت اسلامیة بحضور قلب دعا میکنیم که خداوند جهاندار و
 جان آفرین مهربان و مبال و ماه عمر و شوکت و اجلال آن ظل الله را مدام
 تابان و درخشان و اختر بخشناری و کوکب طالعوری با اینچنانداری و دواگری
 و جهان پروری و بچنین جنبهها و صحت و فیروزگی و ظفر و نصرت مدام لامع و
 درخشان و ارا و بجزرته سید المرسلین علیه و علی آله و صحبه افضل الصلوة و اکمل
 السلام آمین و السلام خیر الختام فقط

تهنیت نامه من جانب راجه ششمیه

بجم و ماہتاب عرب را درازی عمر افزودنی صوت و شوکت مظفر منصور و سبصول
فتح و فتوح مدام بر سر جهان جهانیان بناج جهاننداری و چہر شہی بصد کامرانی
در شان بابو بالنبی و آلہ الامجاد آمین یا رب العالمین و صلی اللہ علی سیدنا و مولانا
محمد و آلہ و صحبہ اجمعین

تخصیص نامہ منجانب جماعت المسلمین کو لسمہ محمد

بسم اللہ الرحمن الرحیم

خدا یا از تو خواہم مصطفیٰ را

محمد از تو میخواستم خدا را

پس از حمد و ستایش ایزد و ادار و لغت و نیایش احمد مختار صلی اللہ علیہ
و آلہ و صحبہ و سلم ما سپاس گزاران عقیدت مندانه موقبانہ فراسم آداب تسلیم
بجا آورده بتقریب جشن جویلی بست و چہالہ عہد میمنت مہدا علی حضرت سکندر
شوکت سلیمان صوت امیر المؤمنین و خلیفہ المسلمین خادم الطیبہ و الحکم
سلطان العرب و العجم صاحب السیف و القلم حضرتنا و مولانا سلطان الغنا
عبد الحمید خان لازال شہسوس دولتہ اعلیہ باز غمہ الی انتہا و الدوران مدی

جهانیا پناه تبار جهانداری و چتر شاهی بصد کامرانی تابان و درخشان و اراد
 بالنبی و اله الامجاد آمین یارب العالمین و صلی الله علیه و سلم

تخصیص نامه جماعت المسلمین محله دون تار

بسم الله الرحمن الرحیم

بعد حمد و صلوة بحد و میسایان بحال و ارلوت و خلوص نیت بتقریب بن
 عهد مینت مبدآن صوت نشان مسند نشین دولت قرآن و انش قرین والا پزده
 معلی شکوه فوج القاب عالی خطاب سلطان البرین و خاقان البحرین خادم الحرمین
 اشرفین امیر المؤمنین و خلیفه المسلمین مولانا السلطان ازمی محمد رحمان
 خلد الله تعالی ملکه و شوکت و کان الله مؤیده و حافظه و ناصره و نصر عساکره سیرتم
 بصد ادب خم نموده و تهینت گویان دست بر سر نباده بصد سبوت و سرت انبساط
 و نشاط میسایان خود عقیده تمنا از اظهار میسایم که او تعالی شانه بیاموری توفیق و برتری
 اقبال آن بلند رفعت قد قدرت جلال التاب سلطان عالم ظل الله فی الارض
 حامی بین برابر سر عالم و عالیان بصد هزار شوکت و اجلال سایه گستر و فیض رسان
 و حسب آرزوی هو افوا امان عقیدت کنش و دعا گویان خیر اندیش آن افتاب

تهنیت نامه بجانب جماعت المسلمین بقرقرصا ب

بسم الله الرحمن الرحيم

بعد حمد و صلوة بمیایان بحال ارادت و خلوص نیت بتقریب جشن ولادت
 عهد مهینت مہد آن صولت نشان مسندین دولت قران و دانش قرین والا
 پرورد علی شکوہ فرخ الالقاب عالی خطاب سلطان البرین و خاقان محبرین
 خادم المحرمین اشرفین امیر المؤمنین و خلیفۃ المسلمین مولانا السلطان اعجاز
 عبد الحمید خان خلد اللہ تعالیٰ ملکہ و شوکتہ و کان اللہ مؤیدہ و ناصر اللہ
 انصر و نصر عساکرہ تسلیم بصداب خم نمودہ و تهنیت گویان دست بر سر
 ہناوہ بصد ہجرت و مسرت و ابساط و نشاط بمیایان خود عقیدہ تمندانہ اظہار
 مینمایم کہ تعالیٰ شانہ بیادری توفیق و رہبری قبیل آن بلند رفعت قدر قدر
 جلالت مآب سلطان عالم ظل اللہ فی الارض حامی دین را بر سر عالم و عایان
 بصد ہزار شوکت و اجلال ساگیرتر و فیض رسان و حسب آرزوی ہواخوانان عقیدت
 کیش و دعا گویان خیر اندیش آن آفتاب جسم و ماہتاب عرب را درازی عمر و افزونی
 صولت شوکت و شمت مظفر و منصور و بحصول فتح و فتوح مدام بر سپہر جہان

بمحمد صلى الله وسلم عليه حتى اذت للمقاتلات والمقامات نقوم
 بالواجب والندوب في خدمات ولى امرنا وجاتر قصبه السبق
 من امرنا بيننا الا وهو السلطان بن السلطان عبد الحميد ابن
 عبد الحميد خان خلد الله مملكة فوجب علينا ان نفنى انفسنا
 بجلوسه المقدس على كرسى الجلالة ونفومل من هو الى المولى ان
 تكون هنيئاتنا هكذا مدى العمر ندعو ونطلب اليه تتع
 ان يزيد في عمره السعيد ليشيد ما انهد من اركان المملكة تقصم
 عراها بشقاب معلوم الا تقع فقدمت نا ايدى الالبهال ان
 نديم ناموسه لتكون كلمة الله العليا وتعتذر في القصان اذ
 نحن فيه ولكن ما لا يدرك لا يترك والحمد لله اولاً واخيراً في
 كل حال وعلى كل حال

تنفيذ بالروح من عرب من عجم
 مجد الدين في جل في حرم
 وعزها فمى ركن غير مصطدم
 في ليلة ساعدتها قوة الهمم

لله مجلس انش في جلاله من
 سلطانتنا القرم رب المجد اجمع
 عبد الحميد دام الله دولته
 فالصندنا هيب فخر بجلستها

يكن بمرداد الامام المقتد
ولها مهرها ايضا المرحم سيد
لكم بدعاء في ام القراء البيت
برواق غر بالسعود ممد
وتدوم في حبل السعادة ترتد
هي مورد الاملاك والمستجد

مكية المعنى فهاها والد
هو مصطفى يرجو قبولاً
ووالد بيت الله امام مقيم
لازلت يا عين الوفاء بمتعا
ترهوبك الدنيا وتمر بالهنا
ولسعد بخدم باب حضرتك التي

مالح برق اوهما ودق
وما بلغتني فضلا وما مقصد

وتأيد من الله الكريم
برغم الحاسد الوعد الميثمي
وحاوي حوزة الدين القويم

امير المؤمنين اناك نصر
فانت خليفة الختار حقا
ملك المسلمين امام عصر

تختيت نامر بجانب جماعت المسلمين قديم مهين محل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حمد المن من علينا بنعم الجليلة الجزيلة واكملها نعم ان شرفنا

سلطاننا عبد الحميد من له
 نجم الهدى بحر الندى المبدأ
 مولى العطاء ذاكى الخطا وذا سطا
 ملك خليف مكارم لا تنتهي
 ملك له الملك الاقرو سراته
 وبه اكتمى الاسلام الفرحلة
 وبه اقام الله شرع نبته
 هذا المليك بن المليك من ترا
 ويجوده الفياض قد عم الورا
 والبحر ليس له كفيض نواله
 يا طالع المعروف نوره واولدنا
 من ام ابواب الكريم يفض بها
 يا خير ملك قد اذنت ايامه
 يصنيك ملك قد تحلا بالعلية
 واليد من ايكاري حرة

الباس الشديد وكل مجد اقلد
 استقى العدا كاس الرود للموعد
 محق الخطا من كل جانب يفسد
 ورضيعها من يوم بلال المولد
 ورياسة ونجاية لم نجد
 وبدا غزاله حزب محمد
 بعد الخمول لغفلة المتفقد
 ذكر اسمه يحلو بمنبر مسجد
 من كل دن او قصي ابعد
 ما وارده املحا كعد بل المورم
 تجد هاما بالكارم مرتد
 يرجوه من ينيل فوق القصد
 بعظيم ميم شامل متعدد
 وبكل عز ثابت لم يفد
 فانت على كل الحسان الخرد

المعازي خليفة سيد المرسلين وامي المؤمنين مولانا السلطان
 الغانجي عبد الحميد خان بن المرجوم السلطان عبد الحميد خان
 نصره الله وادامه واقام بالعدل ايامه واحكامه اللهم
 انصره وانصر عساكره وكن اللهم مؤيده وحافظه وانصره
 يا من بيده امر الدنيا والاخرة مولانا رب العالمين

القصيدة المدحية في مدح محي السنة النبوية الميمية المؤمنين
 وخليفة المسلمين السلطان ابن السلطان خاقان
 الخاقان مولانا السلطان الغانجي عبد الحميد خان

ادام الله شوكته وحشمته

حفت به الافراح كل موحد
 منه القواعد من بنان مسد
 في مركز الاقبال فوق الفقد
 بعد التماطل اقر صدق الموعد
 يستوضح الاصداء قبل الموضع
 تعنو الملوك لغرضه المتوقد

يصني بعزق لضاء مخلص
 غدا اساك الطويل ما احكت
 وعدا به بدر الرياسته طالعا
 والدهرفاء الى الوفاء بعهد
 لا يبلغ الامال الاحازم
 متيقظا كالعاد للملك اللطيف

شدة الافتقار، تدخل اليه السعادة من باب الفرج، وله دولة
 اسمها في العلي مقاصد، واعلاها جانا با واسما ما به نصر الله تعالى
 عزائم، وامضى صوارمه، وشيده بنين الاسلام، وعلمه
 وجعل مغارمه في سبيل الله مغانمه، ولا زالت الوية نصره
 منشورة الذواب، مشهورة القواضب، مشرقة كالشمس
 يغيث ضوءها المشارق والمغارب، بصاعده في افق السماء حتى
 تراحم مناكب مواكب الكواكب، ولا برحت اسباب سعاده تقوى
 واحاديث المكاهم اليه تسند، وعنه تروى، والقلوب تمسك
 من عبوديته، وصدق الاله بالسبب القوي في عزه مزيد،
 ونصره شديد، وعمره مزيد، وسلطنته ثابتة لا تهان ولا تبعد،
 وسعاده دائمة تتضاعف وتزيد، واقبال يلائم مكراب السعيد
 فتسلك اللهم ان تديم الغر والنصر والتأييد والظفر والفتح
 المبين على التأييد، وان تغر الاسلام والمسلمين ببقاء دولة
 عبدك وابن عبدك الخاضع لجلال عظمتك ومجدك ملك البر
 وخاقان البحرين، خادم الحرمين الشريفين، الملك المظفر النصور

سلطانتنا الاعظم القمقام الملك الذي اعطى الروا يستحقها
 من الفضل والعدل والاقدام الذي ملك ازمة الما شرو جمع
 شتات المكادم والفاخر فانه غطت على موودة من الرعايا جميع
 القلوب به وبسطت ببقاء دولته اكف الادعية في مظاه الغيوب
 فهو خليفة الله الاكبر الافخم من اوجب طاعته وحرّم خلافه
 صاحب السيف والعلم به مولى ملوك الترك والروم والعرب
 والعجم به سلطان سلاطين هذا الزمان به الرافع كلمة الايمان
 علم السلاطين به وساطان العلماء الاعيان الذي تتصاغر
 في ابواب سلطنته تيجان كسرى وقصره وتسعى اليه لثم اعتابه
 ملوك الشرق والغرب وانشال دارا واسكندر به قبلة الاقبال القلوب
 العالمين والمحسن الى اهل الحرمين الشريفين به المتكرم على جيل
 الله وجيران نبية عليه الصلوة والسلام في هذين البلدين
 العظيمين المنيفين به الباذل عدله واحسانه على كافة الرعايا
 وامن في ظل امنه ولطفه ورافقه جميع البرايا كما تحدث
 السن مكارمه بالعجائب والاحرج به ويلوذ باعتابه من نالت

أرايش وزيايش ويدر فقط

تهنيت نامه بجانب جماعت المسلمين مبنی محمد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الخطبة المدحیة فی مدح السلطان المعظم

الحمد لله رب العالمین والصلاة والسلام الايمان الاكملون على
 اشرف الانبياء والمرسلین ووعی الہ واصحابہ التابعین
 نعمه وتعالی الذی امتدالة العثمانیہ ببسطة التأيید
 وجعل النصر من مقدمات جیوشها واطفها على كل
 جاهد عقیدة ونشر الویة سعورها على مفرق الايام بمقتضى
 التخلید واحمد سبحانه وتعالی الحیث انا رشموس التها فی لبغ
 هذا الملك المفخر على دست السلطنة من الاغوام خمساً وعشراً
 باوفاً بالتقید واشكره على ان قرن هذه الدالة بطالع التوفیق
 والتسدیب وقد شملت الافراح قلوب اهل الايمان بدوام دولته
 ال عثمان وقد اعزاه الله الاسلام ببادخ الاقبال السعادة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 آخر آمد ز پس پرده تقدیر پدید

وذلك ما كنا ننبغ تقرب سميت مقرونه مستلزم سپودی اسلامیان
 و اسلام است و مستوجب خوشنودی خاص عام است ماکثر بیان عقیدت
 گزین مالی محله قاضی جدید واقع بمیللی بهیت اجتماعی بالاتفاق والوفاق
 راجب و تبریک و تهنیت این عمده مطالب فغیر و زبده آرب طبعه باطلها
 کمال سعادت قلبی و محبت باطنی بشمول مالوف اوعیب و تضمن صنوف
 شایسته بندگان بموقف عرض یا فنگان بزم شاهنشاهی و سفیضان آئین
 خلاف پناهی ظل سبحانی خلیفه الرحمانی میرسانیم و به تحصیل این نعمت عظمی
 و تکمیل این موهبت قصودل و زبان را بشکر منعم حقیقی مالک الملک
 و خالق الخلق جلّت نعماته و تقدست اسمائه مستغل و موظف
 بگیرد انیم و دعای دوام اعتلای سعارج و دولت علیه و ارتقای سعارج
 سلطنت سنیه مینایم و هو علی کل شی قدیر و بالااجابة جدیر
 و امید کامل و درجای و اثن داریم که بمساعت عنایت و بمعاضدت تائید
 سماوی بکرات متعده و مرات مشکاثره و تقاضا و زمانا بعد زمان پس
 جشن مینیم مسرت مقرون جلوه نمائش نموده باشد و جهان و جهانیا را

تخصیص نامه بجانب جماعت المسلمین حدیفاً محلی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله مدبر الكائنات ومقدر الأرزاق والاقوات منزل
الماء من العصورات ثم مخرج الحب والنبات واتم الصلوة واكمل التسليما
على سيدنا ونبينا ومولينا محمد صاحب المعجزات وعلى اله واصحابه وائمة
دينه وخلفائه الى يوم الحسب الجزاء والنجاة اقام بعد

دوین زمان فیض اقران که هنگام ظهور شیطا تام وورود انبساط عام است
که بدو جلوس سها یون سمیت مقرون غلخصرت شامشاهی خلافت سباه
اسلام را پش تیبان ووالاوستگاه بر او رنگ خلافت وفرمازوانی ویکسر
سلطنت وکشور کشانی الی الان بست خیال بغایت مسرت وکامرانی و
هنایت فتوحات و شادمانی بجلوه تام رسید و فروغ انتقام در زید ازین شرف
جانفراوانوید روح انها قلوب عالم وخواطر بنی آدم بهتج و شادمان و مسرور
بسرور فراوان گردید و هر خانه را از و نور فرحت لبشهر و هر کاشانه را از ظهور
مسرت طرب خیز گردانید

گسوده ماند آمین ثم آمین -

و منتهی مالنا و غایة الامانی التمتع بطول حیات مولینا و سیدنا
المعظم السلطان علی رؤسنا ظل الرحمن مع نسر برکاته و علو
درجاته و حفظ اولاده و بقاء سلطنته بزیاده جاهه و اقباله و
تضا عفا قدره و اجلاله و امن بلادہ فاقرب الله بالاجابة
مسئولنا و بالحصول مأمولنا انذرحم الراحمین و صلی الله علی
خیر خلقه سیدنا محمد و علی اله و اصحابه اجمعین و آخر

دعوانا ان الحمد لله رب العالمین

تعمیرت نامہ بنجانب جماعت المسلمین چھا چھ محلہ

بسم الله الرحمن الرحیم

بجناب حضرت ظل سبحانی امیر المؤمنین خلیفۃ المسلمین سلطان محمد بن
غازی خلد الله ملکہ و حشمته و رتبتہ بشت و بلکہ جلوس براورنگ جہانپانی حضرت
مایان لوح جبین را بنقوش بندگی نورانی ساخته و فرق عبودیت بہ سجدات غلامی
تا ذرہ فرقان افراخته بعر عرض پیران و زان پایہ سیر عرش نظیر و جہان فزون

بعد ازین یارب شو و زیکه با انواع خیر

جشن الماسی پس از زین همین کایدید

حال هشب از سر صحبت چنین حماد گفت

اهل ایمان را هابون باشد این جشن سعید

از آنجا که حریم الشریفین از ارکان اسلام رکن کینی را مرکز هست و خدای پاک
 حفاظت و خدمت آن خانه پاک خودش را بخدمت هست با نگاه خلافت پناه و ا
 گذاشته و وجود مسعود و روحان فدا با عث عزت اسلام و نطل ممد و حضرت باری عز
 بر روس اسلامیان هست بروی زمین یکدل اسلامی چنان نیست که پایه سیر خلا
 و عظمت پذیر تعلق روحانی بد اشته باشد و اما چونکه امور دنیاوی جمیع اهل اسلام
 بکل الوجوه با اصول سلطنت علیه الکلیه متعلق اند و ما همه بندگان خدا زیر سایه
 حمایت و معدلت پایه این سلطنت علیه بغرض خاطر آزادی تمام بیاساییم - از حضرت
 رب العزت همجو هستیم که او تعالی نشانه رابطه اتحاد و کجبتی بین الد و تین العلیین علیهما
 مستحکم دارد که همین این رابطه منتم فلاح دارین اهل اسلام هند هست و سلسله شریفیه
 عمرگران مایه مالک سلطنت هند و گلستان علیا حضرت قیصره کرمه و ملکه معظومه و ملکه با
 را تا بدوری بطول رساناد که مثل حسین شمیم امشب نی فی بلکه جشنهای زین
 و الماسی آن سر بر آرای سلطنت اسلام اعزه الله تعالی بکرات و مرات مشابه فرما
 و بر سر اهل اسلام باعتبار دنیا و دین سایه پناه و دوا پیشوای بزرگ و سیمینا

خاتم الانبیا علیه وعلی آلہ التّیمة و التّیمة استغفر شدیخ و تبصرع و خلوص تمام تحفه
صلوات زکیات در بارگاه رسالت سپاه صلی الله علیه وعلی آلہ وسلم نموده بواسطه
آن از حضرت رب العزت درخواستیم که او تعالی شانہ تقریب مایون حسین را
بجمیع اهل اسلام و هو اخوانان فرخنده و مبارک گرداند و مدارج جلال و جبروت
و مراتب شمت عظمت با بتضعاف و ترقی روز افزون در ذات بابرکات متکون
و مندرج نماید که اطراف روزگار و زوایا مراتب منظر ثمرات برکشش گردد و قسمت
عقیدت کیشان ابتهاج و شادوی نصیب بداندیشان حرمان و نامردی آمین
اللهم آمین بجزمة طه و نیس علیه وعلی آلہ و الصلوة و السلام

حیرتی دارم شبست این با خدا یا روز عید
از سر در گلستان جلوه برتن گل دره
از شراب شوق مستم چون شنیدم این نوید
بجبت اشب از ان بر روز عید آمد فرید
کز سیر آرائی او جشن حسین چشم دید
حضرت سلطان غازی ثانی محبت
عظمت و اقبال اجلش بقرآن مجید

چیت اشب یار این اسب فرج بجیب
جان بتن گنجه تن در پیرین از فطوحش
سال سبت نیم آمد از جلوس شاه دین
مان شبش مایون همان ذوق اشب
زیب تحت شاهی اسلام شکر و کار
ظل سبحان است و ظلمت سر اسلامیان
در تضاعف باد و ایم ای کریم کار ساز

سلطانی ظل سبحانی بفرخندگی و کامیابی فوق القیاس و ترقیات خیر و سعادت
 اساس عمر مبارک بست پنج ساله طی فرمود این هنوز اول آثار جهان افزونست
 اللهم زود فرود و بارک فبارک بدین فرودگانی مایه زندگانی در اطراف عالم آن دل
 که ام باشد که در آن بوی اسلام باشد و از فرط مسرت انبساط شگفته و باغ باغ
 نشود و بدعا و شای حضرت ظل سبحانی تر زبان نگرود و الله ان شاء الله
 فرود بجالی غراسمه فرخنده فالیت که متمم مدت بست پنجالی حکومت خدام بارگاه
 خلافت سپاه دربارک ترین ایام یوم مجرب شرف و وقوع یافته بدریافت این نکته
 لطیفه امید مای مایان میزان بر حمت بحیاب او تعالی جل جلاله ناز مای کند
 مبارک بود فال فرخ زون ما را و تمندان بنا بر ادای مراسم تبریک و شهنیت
 این تقریب هایون امشب که روش صدر روز عید است بتاریخ ۲۱ اکتبر ۱۹۰۷
 در آنجمن خویش حشبی عظیم و با ظهار مسرت و انبساط دلی پر دایم درون و بیرون
 و حوالی محفل و کوچهار بقین قنابیل و اقامت سرو مای چای خان در خورارزش
 ماعتدیت کیشان نورانی نمودیم و قطعات شعر جاه و جلال بارگاه خلافت سپاه
 و مظهر فرح و سرور همین این تقریب هایون بخط پاکیزه و جلی تر به تفریح نظارگان
 و راه از کران تا کران آویزان کردیم - و بد کز خیر میلاد سعادت بسنیا و حضرت

فاجلا لك سابق ذوالجلال بفضلہ
 رعى الملك لك الرحمن من كل نجا

تبریک نامہ عقیدت خاتمہ تقریب برکات نصیب یا و کار سعادت آثار میا من
 جشن سین پر ترمین اتمام خیریت فرجام مبت و بحالہ جلوس سمیت مانوس
 علی حضرتیکہ روحان فداہ ادام الله تعالی اجلالہ و ابقاہ بارگاہ خلافت
 پناہ ظل اقدس سبحان خلیفہ الرحمن امیر المؤمنین عزة الاسلام و المسلمین سلطان
 ابن سلطان ابن سلطان الذی تواضعت لجلالہ اعناق الاقاصی و الاولانی
 مولانا و سیدنا السلطان عبدالحمید النخانی الثانی

نام پاک کیست این یارب کہ آمد بزبان
 کہ ز زبانم بوسہ نظم شد گرفت ز زبان

اعلی الله تعالی مراتب بلالہ و رفع اعلام حلالہ بعد تقبیل پایہ جلالت پاد
 سیر خلافت سنیه و سلطنت علیہ مارا کین عقیدت گزین د انجمن عشاق و مستگیر
 واقع محلہ نظام پورہ میسوی دمن بناور الہند بعجز و ادب تمام و ارادت عقیدت
 فوق الکلام این تبریک نامہ عقیدت شامہ پیشکش منہائیم کہ قبول افتد
 زہی عز و شرف و رین اشرف احیان و ابرک اوان کہ سمن افضال انبو
 متعال زمانہ سازگارست و از سہو نسیم رحمت گردگار باغبای آمال و امانی
 باہو واران ہکنار بہارست عہد سعادت عہد سلطنت پر سمیت خدام بارگاہ

ارزوتی و خوش عقیده تیکر میان صمیم قلب هر اهل اسلام جاوید و بحضور قادر کونین از
 تزلزل و عای دوام دولت و شوکت و پایداری سلطنت و استحکام ملی محبت و از رویان
 عمر و جاه و جلال و صولت آسپال آن خلیفه اسلام و حامی دین موظف و مشغول
 بود و مدام دعا گوئی و محبوب جوئی را شعار خویش دانیم او تعالی شانه بفضل تامل و
 عام و بجزمت نبی کریم علیه و علی آله افضل الصلوة و السلام سپهر فرمانروائی و هنر ور
 ذات و صفات آن امیر المؤمنین را همچو ماه زخوره شید روشن و درخشان و دور و یار کامرانی
 و زمیندی نام و نشان آن نخل الله را همچو سکنه و سلیمان دارا و دوام عز و بقا و فتح
 و فتوح و نصرت و ظفر و نیز و زمندی بآن خلیفه السلیمین از زبان دارا و بجزمت النون
 و الصادایام بکام و قوسن زمانه رام باو آمین یا ارحم الراحمین و الصلوة
 و السلام علی خیر خلقه و نور عرش محمد و آل و صحبه اجمعین

والحمد لله و بوالعالمین

تخصیص نامه بجانب انجمن عشاق و سیر نظام پوره

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

و من اخلص للسلطان ابن الاطاب

هنيا لك هذا العيد يا ظل ربنا

آنکه اشاعت از و دین پیر گرفت	آنکه حمایت از و معشر اسلام را
آنکه از و صدر جاه زیب فرودتر گرفت	آنکه از و یافت ملک و نلق و فرماندهی
آنکه در فتنه گنبد بید گرفت	آنکه بهر چار سو شهره عدلش رسید
آنکه خود او باج از بحر دهم گرفت	آنکه به لشکر کشی رشک سکندر بود
آنکه حکومت از و بد به و فر گرفت	آنکه جهانی بد و ناز نماید بے

اعلی کاروان سالار مرطبه پژوهی اوزنگ زیب بارگاه داراشکوہی فرمانروای
عرب و مسند آرای رزم و بزم سیف و قلم امیرالمؤمنین و خلیفه المسلمین ظل الله
علی العالمین خادم الحرمین الشریفین مولانا السلطان یسازلی عبد الحمید خان
خلد الله تعالی لک و شوکت و دولت و حشمت - مائیت گران و مبارک باد گویان بن
عہد مہریت مہد بست چنبالہ حکومت چنان پناہ اعلی حضرت لاکہ از روز سریر آرای
و مستثنی تا حال بست پنج سال بعدل وجود و داد و دوش و نظم و نسق در فاعام
و ترقیہای علوم و فنون و صنائع و بدائع بوقلمون و تہذیب اخلاق و تربیت و تعلیم
و ساخت پر دخت ہر کہ درہ حفاظت و حمایت دین متین و نصیح و خیر خواہی انام برادران
مسلمین بطرز و امین خوب ہی اسلوب فرمانروا بوده و و عاگو و شکر گزار ساخته بگوین

گیتی از صمیم قلب دست دعا فرزند نموده با التماس است مینایم او تعالی بدم فضل
 تام و لطف عام و طفیل رسول انام و ابا بیت عام و صحابه کرام علیه و علیهم افضل
 التعمیه و اکل السلام یاد ریا و ناصر و مددگار شما باد و همواره چتر حمایتی و تاج
 شاهی بر قدر عنای و الازیزه و سایه اقبال و جاه و شوکت و ترقی دولت و صوت
 پاینده و نخبین صد هزار حسن هایون فرزند و ارا و بجزیه البنی و ال الامجاد

فروع طالع اسکندر و سلیمان باد
 حمایت تو عملی چون آفتاب رخشان باد
 چمن چمن همه عالم بهار و بوستان باد
 هزار عید هایون نثار سلطان باد

مدام اختر بخت تو خسر و اور و هر
 ز روی نیک تو شد پشت شرع پاک تو
 ز کلفتانی جودت ز نگهت عدلت
 بقلب شاه و زهر شایق این دعا باد

تخصیص نامه بجانب جماعت المسلمین محلہ چکل

ز لاف حمد و لغت اولی است بجا کمال و بختن
 سجودی میتوان کردن در روز میتوان گفتن

خدای را سجودی بسیار نبی صلی الله علیه و آله و سلم را درودی می شمار که پس از سجاده
 مراسم تحیت هدیه سلام سنون الاسلام بصد اکرام و احترام بحضور استان بوسان

نشینی تا امروز که بست و چسبال است نظر با فادت و افاضت و رفاه عام نوازش
 بر نام فرموده رونق و یار اسلام و دین خود چندان افزوده گویند انصاف بگیتی از سر
 پدید آورید و گوی عدل از همه شایان بر بودید آنچه بارش ابر با گلشن تر پرده
 کند و رفتاری کف نیسان بار و الا با عالم و عالمیان نموده و زنگ کلفت جهان
 جهانیان از آینه و هر زود ترقی علوم و فنون و حکمت را که کثرت مدارس و مصارف
 بر آن دل بست نازیم که غیر از دست عالی و ستگاہی و اندیشه خود پیشه و الا با حکما
 گاهی صورت نتواند بست بر روی آنجن عالم آورید و تماشا یان دیده در نظر
 بنظاره جمال حقیقت صلاح معاش و فلاح معاد و اصلاح حال و مال شایان کشاید
 حالا بفضل قانو قیوم صمدانی و تائیدات بانی نوید شین عهد حکومت و بخت پادشاه
 بگوش عقیدت نیش میان بشارت بی اندازه و بشارت تازه بخشید رنگ شاد
 و در چارواک عالم چنان رخسار شد که خود قرحی ترحم کبیر و صد شرف اندوخت و
 و ما مسلمانان بخلوص ملی و خوش عقیدتی این فرخنده شادی را غنیمت کبری و نعمت
 عظمی بحکمت تبسّل و دعای ترقی جاه و اجلال و عروال حشبه آراسته
 و میلاد شریف در رویش بنها نموده سعادت اند و زازین تقریب سعادت آمد و شایم و
 بحال خلوص و اوب تهلیت پر واضح و مبارکباد او انموده بدرگاه آفرینگار سپرد

نقیب حشمت زارض و ساه مبارکباد
 علو دولت و عزت ترا مبارکباد

جهان جوش طرب گرد و گشت بسوز
 سر سلطنت روم و میاب مراو

تهنیت نامه بجانب جماعت المسلمین کھڑیاں محلہ جاٹ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الحمد لله وكفى والصلوة والسلام على رسول وحيد سيدنا ومولانا
 محمد المصطفى وعلى آل وصحبه وتابعيه وحرزبه امام بعد
 بموقف عرض باریابان بارگاہ حجابہ اعلیٰ حضرت فرما زوای چار دانگ فضیلت
 چار باش آلامی نهم شریعت رنگ آرای باینه عدل و داد قدر آفرای جوہر
 صلاح و سدا پر وہ کشای چہرہ اقبال صورت نامی معنی جاہ و جلال سلطان
 البرین و خاقان البحرین سلطان العرب و ہم خلیفہ المسلمین حامی الدین مولانا
 السلطان اعجازی عبد الحمید خان خلد اللہ تعالیٰ و ملکہ و ایامہ و ابڈبرہ علی العالیین
 و احکامہ پس از تقدیم ہدیہ سلام مسنون الاسلام مع الوفاء و التعمیر و الاحترام و قربان
 عقیدتہ از ایستادہ باروت تمام بکمال تشکر و بر گاہ ایزد متعال عرضہ نمائیم کہ ذات
 ستودہ صفات آن ظل اللہ فی الارض خلیفہ مسلمانان روی زمین از روز صد

از دینا و عمر و اقبال و ترقی و صوت و اجلال آن خلیفه الاسلام خادم الحرمین
 امیر المؤمنین و میلاد شریف پر داخته بشاشت و محبت و نشاط و نشاط و بشو و وی
 و سپهروی بی پایان و بکران بهره خوش مبارکبادی اقدام نمائیم که وجود با جود آن
 مرکز دایره اسلام از علم و معلوم و کثرت مدرکس کافه انام را نشویمت و نمای قابلیت
 بخشیده و حالابنابر فاه و آسایش انام و قطع رسانی و فوائدی انتهای خاص و عام
 تعمیر و طیاری حجاز ریلوی که خدایش مبارک و خوش انجام کند و طریق مزین و روش
 پسند ستانان و وزید خاصه اسلام و عامه مسلمانان و نیارام بودن منت بی پایان خوش
 ساخته و دین و دینداران جهان زار بقه واجب الاحترام و لازم الشکر احسان و ائمنان
 خوش بگلو انداخته با اقبال عالی ظل الله هر کوهک و پیر بر نبجای طمانیت و مقام آرام
 زنده کامیاب خورند و شهادمان گردد و مورد صد مهر بانی آن ظل سبحانی
 الحق بحیثیت مذہب اسلام و عقیدت خلوص انام بشکر و تهنیت پر داخته بدل
 دست دعا و از میکیم که آنها خدایان ذات شہر بار عزب و م راصد هزار شین مخمین
 دو و ام بقا و بقار اجالات و اقبال بصد مدعا و مایان راز زبان و زبا بنسارا

چنین دعایا مبارکباد

بآن خلیفه اسلام و خادم الحرمین هزار فوج ظفر هم بقا مبارکباد

تخصیص نامہ منجانب جماعت المسلمین کو کفیان محلہ ملے

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على خير خلقه محمد وآله

وصحبه اجمعين اما بعد

برضمیر عمر تنویر سخیجل نظیر حاشیہ بوسان بساط فیض مناسط گومر درج شہریاری
 افتاب پیرگاسکاری سکندرزور فریدون فرمعدلت گستر خورد شید نظر فرخ تبار
 ہمایون شاعر والاہم عالی علم جناب ستطاب مستغنی عن الالقاب سلطان العرب
 والجم سلطان البرین و خاقان البحرین حامی الدین ایتین خلیفہ اللہ فی الارض
 المسلمین حضرتنا و مولانا السلطان نیشازی عبدالحمید خان نصر اللہ ایامہ وادانہ
 و افاض علی العالمین برہ و حسانہ۔ پس از امدادی تحفہ سلام کہ فاتحہ کتاب اسلام
 و عنوان صحیفہ قلب خیر الانام علی صاحبہا الف الف تحیہ و سلام مکشوف و مشہور بان
 کہ ناد و عاگویان مسلمانان بکمال عقیدت و ارادت شب شنبہ تاریخ اسراگت ۱۲۹۸
 باستماع نوید فرحت جاویدین جویلی بست و خیالہ عہد فیض مہر علی حضرت سلطان
 ظل اللہ فی الارض شہنامی شہستان و سرانما از شمع و چراغ و خلوص ایستند و عا

ومقامات رفیعہ برای نذر بندگان، علیحضرت خلیفہ المسلمین اواسہ اللہ تعالیٰ
 بالغزو والتقاخر پیشکش شدند مناسب و انتم کہ ہمد را یکجا چاپ کناید و گلد
 تحایف اہل اسلام بمئی بہر اہی سفیر صاحب محشم الیہ یار گاہ حجابہ علیحضرت
 خلیفہ مسلمانان روی زمین باریابی یابد و باین کجانی مطمح قطر فیض اثر
 علیحضرت شود کہ وقت ملاحظہ آید پس آن ظل اللہ فی العالمین زائد
 تصدیق نکند و نیز بطور نیکو یادگار این سالہ بچہان ماند و دیگر اعزہ اہل اسلام
 و یار ہند ہم از مطالعہ اش بہرہ وافر و مسرت خاطر اند و زند لاجرم توکل اللہ علیہ
 بخلوص تسلیمی و عقیدت دلی این شحفہ حمیدہ ہمہ بامید پذیرائی علیحضرت
 و ام بقاہ بالسلامہ و الاقبال و دیگر برادران دینی چاپ کردہ و نامزودہ بہ
 شحفہ حمیدہ نمودہ سیرا شرف فلک رفت رسانید او تعالیٰ شانہ
 آن ذات تمودہ صفات را باینجا نداری و وادری و وادگری و ترقی عمر و اب
 و اجلال و شوکت و حشمت دایم و قایم سالم و غانم و ارا و بجزمتہ سید العرب المعجم
 و آلہ و صحبہ صلی اللہ علیہ و علی آلہ و صحبہ وسلم۔

خادم قوم۔ بدرالدین عبد اللہ قور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پس از حمد آفریدگار عالم و عالمیان و لغت رسول جهان و جهانیان اخرا الزمان
صلی الله علیه و علی آله و صحبه وسلم برای بیضا ضیای ارباب بصائر روشن ضمیر
مخفی بسا که درین زمان حمید و آن سعید که بتقریب شش جویلی بست و خباله
اعلم حضرت قدر قدرت خورشید فلک کاب نطل الله فی الارض سلطان البرین
و خاقان البحرین سلطان العرب و اجم مالک رقاب الامم خادم الطیبه و الحرم
(زاد جلاله شرفا و تعظیما) حضرت شاه مولانا السلطان خلیفه المسلمین لغزازی
عبد الحمید خان خلد الله تعالی ملکه و سلطنته و صان عن عیون الجاهلین
دولت و ابد عمره و چشمته - و اولم شوکته و نصرتہ آنچه از تحنیت نامها و قصائد غفره
که بمجالسه های میلاد شریف میی بهنگام شمول مهیت نزول عالیجناب فیضیاب
قلاری بے صاحب سفیر و نضل و ولت علی عثمانیه بسا

نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ

تخت جمشید

بطور ہدیہ اعلیٰ حضرت امیر المؤمنین و خلیفہ المسلمین سلطان غازی عبد الحمید خان

ظہار اللہ ملکہ و سلطنتہ و برائے جمیع اہل اسلام

از جانب خادم قوم بدالدین عبداللہ تورا

مطبع گلزار احسنی بمبئی طبع شد